ŢESĂTOAREA VISELOR

de Jane Yolen[1]

[1] n. în 1939 la New York, autoare a peste 170 de cãrti, majoritatea pentru copii, dar si fantasy si non-fiction pentru adulti. Îsi petrece majoritatea verilor în Scotia. A fost numitã “Hans Christian Andersen al Americii” si a primit de douã ori premiul Nebula, pe lângã multe alte premii.

- Un bănuţ, un bănuţ, bunule domn, strigă Ţesătoarea Viselor, aşezată pe treapta cea mai de jos a Marelui Templu. Mâinile ei iscusite alergau pe gherghef. Doar un bănuţ pentru un vis.

Regele Cerşetorilor trecu pe lângă ea. Nu avea timp de ţesutul viselor. Era ceva prea subţire, prea fragil. Pentru altceva, n-avea să renun-ţe la bănuţul său. Strângându-şi zdrenţele în jurul trupului, un gest pe care-l considera răs-punsul lui, merse mai departe.

Bătrâna Ţesătoare a Viselor îşi continuă tân-guirea. Era o incantaţie, o temenea făcută fie-cărui trecător. Nu văzu gestul Regelui Cerşetorilor deoarece era oarbă. Ochii ei lipsiţi de ve-dere priveau doar în viitor, şi ţesea după pipăit.

Alţi paşi se auziră. Ţesătoarea Viselor întinse mâna.

- Un bănuţ, un bănuţ, domnişoară. Ştia că era o fată, pentru că sunetul era uşor şi săltăreţ.

- Ah, da, cumpără-mi un vis, vorbi fata spre băiatul care o urma.

Ţesătoarea tăcu. Ştia că acum nu mai trebuia să insiste. Fata era deja prinsă în propria ei dorinţă. Tinerilor le plăcea aşa de mult să viseze. Ţesătoarea ştia că avea să capete un bănuţ.

- Nu ştiu dacă ar trebui, răspunse băiatul. Glasul îi era şovăitor, totuşi fericit că fusese întrebat.

- Bineînţeles că trebuie, spuse fata. Apoi vocea ei coborî, şi ea se lipi de băiat. Te rog.

Mâna lui căută în buzunar şi scoase moneda.

Auzindu-l, Ţesătoarea Viselor întinse palma dreaptă.

- Un vis pentru o fată minunat de frumoasă, rosti cu glas mieros, deşi pentru ea toţi tinerii erau minunaţi.

- De unde ştii? era fata, surprinsă.

- Este într-adevăr aşa, spuse băiatul. Este cea mai frumoasă din lume. I-am dăruit inima mea. Cuvintele lui erau adevărate, însă fata înălţă din umeri.

Ţesătoarea luase deja firele din coş şi făcuse urzeala. Şi acesta a fost visul pe care l-a ţesut.

Fratele Hart

În mijlocul unui codru, atât de întunecos şi des încât puţini aveau curajul să intre în el, era un luminiş. Iar în luminişul acela trăiau o fată şi fratele ei, Hart.

Ziua, sub formă de cerb, Fratele Hart pleca prin pădure, hrănindu-se cu iarbă fragedă şi muguri, în vreme ce sora lui rămânea acasă.

Dar când apunea soarele, fata, Hinda, se apropia de marginea luminişului şi cânta cu glas subţire şi dulce:

Dragă inimă, frate Hart,
Vino, -ţi poruncesc
Să cinăm şi să vorbim
Şi-apoi să te-odihnesc.

Atunci, în inima lui de cerb, fratele ei ştia că vraja de peste zi se apropia de sfârşit şi gonea iute spre casă. Acolo îşi freca fruntea de pragul de sus al uşii, până ce pielea dintre coarne se despica fără o picătură de sânge. Se freca mai departe, fără oprire, până ce pielea castanie se despica de-a lungul coastelor, iar el ieşea de acolo ca bărbat.

Sora lui îi lua pielea, o scutura, o peria şi o pieptăna până ce strălucea precum lemnul lustruit. După aceea atârna pielea de coarne lângă uşă. Acolo rămânea până dimineaţa, când Fratele Hart o îmbrăca din nou şi gonea spre luncile cu iarbă verde.

Ce farmece sau ce vrăjitor îi adusese acolo, în adâncul pădurii, nu-şi mai aminteau. Chipul unuia era oglinda celuilalt, şi vieţile le erau înge-mănate. Amintirile lor dispăruseră, aidoma vrăji-torului. Pădurea, lunca, luminişul, pielea de cerb, uşa căsuţei era tot ce ştiau.

Într-o zi, pe la sfârşitul primăverii, Fratele Hart plecase ca de obicei, lăsând-o pe Hinda acasă. Ea spălase şi frecase căsuţa până ce strălucea de curăţenie. Pusese paie proaspete în saltea. Dar pe când stătea la fereastră, pieptănându-şi părul lung şi negru, în urechi îi răsună un sunet necunoscut: un strigăt puternic, aspru, care nu era nici al păsării, nici al vulpii, nici al bunului lup cenuşiu.

Strigătul se repetă o dată, şi încă o dată. Atunci Hinda ieşi în pragul uşii, deoarece nu se temea de nici o fiară a pădurii. Şi atunci îl văzu împleticindu-se către căsuţă pe Fratele Hart. El nu-i putea vorbi câtă vreme era în pielea cerbului, însă capul îi era însângerat de jur împrejur, parcă purtând o coroană. Era pentru prima dată când fata îl vedea sângerând. Trecu pe lângă ea şi se prăbuşi, tremurând tot, pe pragul lor.

Hinda alergă după el şi l-ar fi spălat cu propriile ei lacrimi, însă sunetul ciudat răsună iarăşi, foarte aproape, şi ea fugi la fereastră să vadă.

În luminiş stătea un bărbat. Cel puţin aşa crezu ea, că era un bărbat. Deşi nu semăna cu Fratele Hart, care era singurul bărbat pe care îl ştia.

Acesta era voinic, în vreme ce Fratele Hart era zvelt. Era bălan, în vreme ce Fratele Hart era oacheş. Era acoperit cu păr, pe când Fratele Hart avea pielea curată. Şi era îmbrăcat în piei de animale ce-i atârnau de pe umeri până la picioare. în jurul său săreau lupi cu colţii rânjind, unii tărcaţi, unii negri şi alţii albi. El îi îndepărta din câteva lovituri ale braţului.

- Caut un cerb, rosti el când văzu chipul Hindei precum o lună palidă, la fereastră.

Dar când fata ieşi din căsuţă, închizând uşa pentru a ascunde ceea ce se afla înăuntru, bărbatul nu mai spuse nimic. îşi scoase căciula şi o puse în dreptul inimii, îngenunchind.

- Cine eşti? întrebă Hinda. Ce eşti? Şi de ce cauţi cerbul? Glasul ei era blând, însă ferm.

Bărbatul nici nu răspunse, nici nu se sculă, ci o privi.

- Cine eşti? repetă Hinda. Spune, cine şi ce eşti.

În cele din urmă, vânătorul vorbi.

- Nu sunt decât un om, spuse el. Un om care a călătorit departe şi a văzut multe, dar niciodată n-a întâlnit o frumuseţe ca a ta.

- Dacă este cu adevărat frumuseţe, şi preţuieşti frumuseţea, n-o vei mai vedea niciodată, rosti Hinda. Pentru că niciodată nu-mi va fi prieten un om care vânează cerbul.

Bărbatul se sculă atunci şi Hinda se minună de înălţimea lui, deoarece ajungea cu capul până la pragul de sus al uşii, iar mâinile aveau fibre ca şi lemnul.

- Atunci nu voi mai vâna cerbul, zise el, dacă mă vei lăsa să vânez ceea ce este acum mult mai scump mie.

- Ce anume?

- Tu, inimă dragă, spuse el întinzând mâinile. Speriată, fata se feri, dar, amintindu-şi de frăţiorul dinăuntru, reuşi să spună:

- Mâine.

Pipăi cu mâinile înapoia ei şi se rezemă de mânerul uşii. I se părea că aude răsuflarea grea a Fratelui Hart prin pereţi.

- Vino mâine.

- Voi veni cu siguranţă. Se înclină, se în-toarse, şi plecă, mişcându-se iute, cu paşi apă-saţi, în pădure. Lupii îl urmau îndeaproape.

Hinda îl urmări cu privirea în lungul potecii, până ce şi umbrele copacilor îi păreau ale lui. Când fu sigură că dispăruse, deschise uşa şi intră. Căsuţa era strâmtă şi întunecoasă, mirosind puternic a cerb.

Fratele Hart zăcea pe patul lor din paie. Când o privi, fata nu putu rezista înaintea rănilor gemene ale ochilor lui. Se întoarse cu spatele şi rosti:

- Acum poţi pleca. Eşti în siguranţă. Nu te va mai hăitui.

Cerbul se ridică cu greutate, deschise uşa cu botul, şi ţâşni spre pajişti.

Seara se întoarse din nou acasă.

Când păşi afară din pielea ei de cerb şi intră în căsuţă, nu-şi îmbrăţişă sora ca de obicei. în loc de asta, îi spuse:

- Nu m-ai chemat din luminiş. Nu mi-ai cântat numele. Abia atunci când am obosit şi soarele a apus, am ştiut că este vremea să mă întorc.

Hinda nu-i răspunde. Nu-i putea nici măcar privi. Pentru că, mai mult chiar decât cuvintele, goliciunea lui o ruşină deodată. Puse mâncarea pe masă şi cinară în tăcere. Apoi se culcară împreună şi dormiră fără vise, precum sălbăticiunile pădurii.

Când soarele îl chemă iarăşi pe Fratele Hart în pielea de cerb, Hinda deschise uşa. în tăcere îl conduse afară, în tăcere îl privi schimbându-se, şi-l privi pe drumul său tăcut spre lunci fără un cuvânt de rămas bun. Gândurile ei erau la vânător, la bărbatul cu lupi. Nu se îndoia că avea să apară.

Şi într-adevăr apăru, nici tăcut, nici încet, ci cu paşi apăsaţi, hotărâţi. Rămase pentru o clipă la marginea luminşului, privind-o pe Hinda, măsurând-o din ochi. Apoi zâmbi şi porni către ea.

Rămase toată ziua cu fata, şi o învăţă mi-nuni pe care ea nu le cunoscuse. îi povesti istorii din împărăţii pe care ea nu le văzuse niciodată. îi cântă cântece pe care ea nu le auzise niciodată, cântându-le încetişor la urechea fetei, îi vorbi iarăşi, şi iarăşi despre dragostea lui pentru ea, dar nu-i atinse decât mâna.

- Eşti la fel de inocentă ca sălbăticiunile pădurii, îi repeta într-una, uimit.

Astfel trecu ziua.

Deodată veni amurgul, şi Hinda tresări.

- Acum trebuie să pleci, spuse ea.
- Nu, trebuie să rămân.
- Nu, nu, trebuie să pleci, insistă Hinda. Nu poţi rămâne aici noaptea. Dacă mă iubeşti, pleacă. Apoi adăugă în şoaptă, fixându-l cu ochii ei negri: Dar întoarce-te mâine dimineaţă.

Teama ei neaşteptată îl surprinse pe bărbat, dar în acelaşi timp îl mişcă, aşa încât se sculă şi-şi netezi hainele din blănuri.

- Voi pleca. Dar mă voi întoarce.

El îşi fluieră animalele ce-l însoţeau şi părăsi luminişul tot atât de iute pe cât venise.

Hinda ar fi strigat după el, ar fi strigat ca să rămână, dar nu-i cunoştea numele. Aşa încât se apropie de marginea luminişului şi cântă: Dragă inimă, Frate Hart, Ascultă-mi chemarea Să cinăm şi să vorbim Despre nunta mea.

Şi, auzindu-i glasul, Fratele Hart alergă acasă.

Se opri la marginea poienii, ridică fruntea şi adulmecă. Mirosul bărbatului dăinuia în văzduh, greu şi ameninţător. Trecu prin el ca printr-un curent rapid şi ajunse lângă uşa căsuţei.

Frecându-şi fruntea mai puternic decât ori-când de pragul de sus, parcă gata să-şi rupă şi gândurile odată cu pielea, Fratele Hart îşi scoase straiul de cerb.

- Vânătorul a fost aici, zise el trecând pragul.
- Nu te caută pe tine, răspunse Hinda.
- Să nu te mai întâlneşti cu el. Să-i spui să plece.
- Mă întâlnesc cu el pentru binele tău, spuse Hinda. Dacă mă caută pe mine, nu te caută pe tine. Dacă mă vânează pe mine, nu te vânează pe tine. O fac pentru tine, frate drag.

Liniştit, fratele Hart se aşeză să mănânce, însă fetei nu-i era foame. îi dădu fratelui ei şi-l privi cum mânca.

- Culcă-te, îi spuse ea când el termină. Culcă-te, iar eu te voi mângâia şi-ţi voi cânta.
- Sunt într-adevăr obosit. Mă doare capul acolo unde m-a lovit ieri. Mă doare şi inima, de frică. Tremur din tot trupul. Ai dreptate. Trebuie să mă culc.

Aşa încât se întinse pe pat, şi Hinda stătu lângă el. îl frecă cu cinci-degete pe frunte pentru a-l domoli, şi-i cântă multe cântece, şi în curând Fratele Hart adormi.

Când luna lumină poiana, vânătorul se întoarse. Nu mai putea aştepta pnă dimineaţă. Teama Hindei îl speriase, deşi

până atunci nu mai cunoscuse teama. Nu cuteza s-o lase singură în pădure. Mergea însă neauzit precum o sălbăticiune prin beznă. îşi lăsase dulăii în urmă.

Căsuţa din luminiş era tăcută, cu excepţia unei adieri de cântec lipsit de cuvinte şi plin de dor care plutea în văzduh. Era glasul Hindei, şi când când vânătorul îl auzi, zâmbi, deoarece cânta o melodie învăţată de la el.

Pătrunse în poieniţă, cu mai multă îndrăzneală acum. Apoi se opri brusc. Văzuse o formă ciudată atârnând pe uşa căsuţei. Era pielea unui cerb, atârnată de coarne.

Prudenţa, un obicei înrădăcinat, îl opri. Ocoli poiana în cea mai desăvârşită linişte. Se apropie de căsuţă pieziş, călăuzit de cântecul fetei. Când ajunse la fereastră, privi înăuntru.

Hinda stătea pe un pat din paie, iar alături, cu capul în poala ei era întins un bărbat. Bărbatul era zvelt şi gol, şi oacheş. Părul său era lung şi drept, şi-i ajungea până la umeri. Vânătorul nu-i putea vedea chipul, dar dormea aidoma unuia căruia patul nu-i era străin.

Vânătorul îşi stăpâni tremurul mâinilor, însă nu-şi putu stăpâni inima. Se lăsă pradă unui moment de furie nestăvilită. Cu cuţitul, spintecă prelung partea din stânga a pieii atârnate de uşă. Apoi fugi.

în căsuţă, Fratele Hart strigă prin somn, un strigăt scurt şi ascuţit. îşi ridică palma spre piept şi deodată, sub inimă îi apăru o linie subţire şi roşie precum tăietura unui cuţit. Sângeră pentru o clipă. Hinda îi apucă palma şi păli la vederea sângelui. Era pentru a doua oară când îl vedea sângerând pe Fratele Hart.

Se sculă încetişor, şi scoase din dulap un prosop alb de in. Spălă rana cu apă. Tăiatura era prelungă, dar nu adâncă. Poate că era o zgârietură din pădure. Ştia că avea să se tămăduiască până dimineaţa. De aceea se întinse lângă el, şi se ghemui după curbura spatelui său. Fratele Hart se foi puţin, dar nu se trezi. Apoi Hinda adormi şi ea.

Dimineaţa, Fratele Hart s-a sculat, însă mişcările îi erau încete.

- Tare aş mai rămâne acasă, zise el. Tare mai doresc ca vraja aceasta să se termine.

Însă răsăritul soarelui îl chema afară. îşi îmbrăcă pielea de cerb şi o zbughi.

Hinda rămase în uşă, şi ridică palma să facă pavăză ochilor. Nu mai văzu din el decât străfulgerarea cozii albe, dispărând în pădure.

Nu se întoarse în căsuţă, să facă curăţenie. . Rămase aşteptându-l pe vânător. Q.chii şi ure-chile ei erau încordate, să-i simtă apropierea. Nu simţiră nimic.

Aşteptă aşa o întreagă dimineaţă, până ce soarele ajunse deasupra creştetului. Abia atunci intră în casă, unde se azvârli pe patul din paie şi plânse.

Spre amurg, soarele începu să pălească şi căsuţa se întunecă. Hinda se ridică. Merse la marginea luminişului, şi cântă:

Dragă inimă,
Frate Hart,
Vino la plânsetul meu.
Să cinăm şi să vorbim
Şi...

Dar nu termină de cântat. O opri un zgomot puternic din pădure. Era prea puternic pentru a fi un cerb. Iar când vânătorul apăru chiar pe po-teca folosită de Fratele Hart, Hinda tresări, pe jumătate fericită şi pe jumătate înfricoşată.

- Ai venit, rosti ea şi glasul îi tremura.

Vânătorul o cercetă cu privirea, însă nu găsi pe chipul ei ceea ce căuta. Trecu pe lângă el. Stătea cu spatele spre fată.

- Domnul mi-e martor că n-am dorit s-o fac.
- Ce vrei să spui?
- Azi am căutat cerbul, răspunse el.

Palma Hindei se înălţă către gură.

- Azi am căutat cerbul. Şi, ceea ce caut, găsesc. Nu se întoarse. L-am hăituit mult, dulăii şi cu mine. Când a fost încolţit, s-a luptat din răsputeri. Am dat dulăilor ficatul şi inima. Dar asta am oprit-o pentru tine.

Ridică apoi braţele, şi o piele de cerb se desfăcu în jos. Cu o mişcare iute, sălbatică, o {intui de uşă cu cuţitul. Copitele nu ajungeau până la pământ.

Hinda putea zări două tăieturi în piele, câte una de fiecare parte, sub inimă. Tăietura din stânga era o rană veche, închisă. Tăietura din dreapta era nouă şi picura sânge.

Se întinse şi puse mâna pe rană, cu lacrimi în ochi.

- Dragul meu Frate Hart, strigă ea. Din cauza mea ai murit. Acum blestemul tău s-a sfârşit cu adevărat.

Vânătorul se răsuci s-o privească atunci.

- Era fratele tău? întrebă el.

Ea încuviinţă.

- Era inima mea. Privindu-l în ochi, adăugă: La naştere am fost o singură fiinţă. Ce-a fost a lui este acum şi al meu.

Ţinea capul sus şi ţinuta îi era mândră. Se întinse şi trase cuţitul din uşă cu o uşurinţă care-l surprinse pe vânător. Luă apoi pielea, cu gesturi blânde. O scutură o dată şi o netezi cu palma. După aceea, parcă punând o mantie, se înfă-şură cu pielea după umeri şi lăsă capul peste al ei.

Pe când vânătorul privea, ea începu să se transforme. Bărbatul avea impresia că oglinda tulburată a unei ape se liniştea treptat, dezvă-luind imaginea: picioare subţiri şi castanii, coapse castanii, trup castaniu şi cap. Coarnele se chirciră şi căzură pe jos. Doar ochii ei rămăseseră neschimbaţi.

Căprioara îl privi încă o clipă pe vânător. O singură lacrimă îi apăru în ochi, dar înainte de a cădea, ea se întoarse, sări în penumbra înserării şi dispăru.

Visul se terminase. Degetele Ţesătoarei se opriră.

- Eu i-aş fi păstrat pe amândoi, rosti fata. Nu-i nevoie să pierzi un bărbat pentru altul.

- Tu nu mă vei pierde niciodată, vorbi iute băiatul, cu atâta dorinţă în glas încât Ţesătoarea Viselor ştiu că fata aceea nu avea să fie nicio-dată a lui.

- Niciodată, repetă fata. A fost un vis pros-tesc. Nu merita nici măcar un bănuţ.

- Pe mine m-a mişcat, şopti băiatul spre Ţesătoarea Viselor, în vreme ce fata porni. Am sim-ţit tăietura sub inimă. Glasul i se frânse la ultimul cuvânt. Se întoarse şi plecă după fată.

Ţesătoarea Viselor îi ascultă îndepărtându-se, paşii fetei mereu puţin mai grăbiţi, mereu anticipându-i pe ai băiatului.

Scoase ţesătura de pe gherghef şi o băgă în desaga de lângă ea. Oftă.

- Niciodată oamenii nu vor să-şi păstreze vi-sele, murmură ea, lovind uşor desaga cu palma. Mă-ntreb de ce?

Auzi o trăsură dând colţul, caii fornăiau focoşi pe nări. După zgomote, o trăsură mare şi bogată, deoarece avea patru cai.

Trăsura se opri aproape de Ţesătoarea Viselor. De îndată palma ei se ridică, şi reîncepu să se tânguie:

- Un bănuţ, un bănuţ, un bănuţ pentru un vis.

Din caleaşcă coborî o pereche în vârstă. Erau îmbrăcaţi cu straie bogate, viu colorate, de parcă roşul şi auriul le puteau face uitaţi anii. Deşi femeia îşi lăsă mâna pe braţul bărbatului, atin-gerea era lipsită de căldură pentru amândoi. Iar când discutară, aşa cum făcură în rafale scurte, furioase, nu se priviră în ochi, cu puţin într-o parte, fixând un umăr, o şuviţă de păr, sau liniile săpate în frunte.

Ar fi trecut pe lângă Ţesătoarea Viselor, dar femeia se împiedică. Ţesătoarea Viselor auzi, şi-i întinse mâna s-o ajute.

Cu un gest iute şi îndelung exersat, bărbatul căută în buzunar şi-i plăti Ţesătoarei, ca unei cerşetoare.

- Vă rog, domnule, spuse Ţesătoarea Viselor, pentru că atingerea palmei lui îi spusese că era un bărbat; iar mărimea monezii, rangul. Vă rog, domnule, pentru monedă, lăsaţi-mă să vă ţes un vis.

- N-avem timp de asemenea prostii mistice, începu bărbatul. Nervos, privi către Marele Templu şi scutură din cap.

- Nu durează decât o clipă ţesutul, o clipă povestitul, doreşte dincolo de timp, căci va dura pentru vecie, rosti Ţesătoarea Viselor.

Bărbatul privi cerul, apreciind ora şi plescăi din limbă.

- Pentru vecie? repetă el şi ezită.

- O clipă, spuse Ţesătoarea Viselor, luându-i şovăiala drept încuviinţare. Degetele ei alergară peste gherghef, şi acesta a fost visul pe care l-a ţesut.

Bărbat din stâncă, bărbat din piatră

A fost odată un miner pe nume Craig, care muncea într-o carieră de piatră. Stâncă înaintea lui şi stâncă înapoia lui, el lucra zi de zi, din zori până-n noapte. Era un bărbat înalt şi voinic, un munte săpând într-un munte. Anii de minerit erau întipăriţi în colb pe chipul lui, şi încrustaţi pe dosul palmelor.

Muncea singur şi nu-şi vorbea nici măcar sieşi, doar blestema soarele atunci când dogorea chiar deasupra lui, sau când n-o făcea. Iar obiceiul tăcerii şi al blestemelor era tot atât de încrustat în el cât şi colbul.

Acasă era precum stâncile carierei: tăcut, nemişcat, împotrivindu-se oricui ar fi vrut să-i netezească asperităţile. Era un bărbat din piatră.

Se însurase cu o femeie care era moale acolo unde el era dur, şi deţinea toate blândeţile pe care el le uitase. Ea nu renunţase niciodată să încerce să-l ude cu lacrimile ei, de parcă ăr fi fost o plantă capabilă de-a mai creşte. El însă nu era aşa. El era un bărbat din piatră.

Numai în carieră, sub' ochiul fierbinte al soa-relui parcă învia. Acolo, cu barosul ridicat dea-supra capului, trăgea adânc, praful în piept, apoi izbea cu putere, alungând praful din plămâni. Se m,ândrea mult cu sudoarea ce-i şiroia pe spinare, pătându-i straiele, căci era dovada vieţii din el.

Însă când soarele apunea, viaţa se termina pentru el. îşi strângea barosul şi dălţile într-o desagă ponosită şi cenuşie, şi mergea acasă.

- Nevastă, striga el din uşă de parcă îi uitase numele, sau îl credea prea moale pentru buzele lui. Vreau să mănânc.

Nevasta lui avea un nume, moale şi cristalin precum amintirea tinereţii ei, care încă îi mai flutura peste buze: Cybele. Dar când se gândea la ea, îşi spunea tot Nevastă. Restul dispăruse.

Fusese măritată cu pietrosul de către tatăl ei, o piatră dăruind alteia. Trebuia să îngrijească locuinţa lui Craig, să-l hrănească şi să-i încălzească patul, doar atât. Lacrimile ei de atunci nu mişcaseră pe niciunul dintre bărbaţi. Acela era obiceiul. Iar dacă noaptea, întinsă lângă uriaşa formă nemişcată a soţului ei, ea visa la pajişti verzi şi un copil cu părul răvăşit de vânt, era doar o nălucire învolburată în beznă. Nu existau pajişti, verde, sau copii.

Viaţa ei era îngrădită de soţul ei şi de casa ei. Avea o grădină cu pământ pietros pe care o îngrijea cu puţin succes. Doar când şi când, plante maronii străpungeau ardezia, rădăcinile lor săpând morminte puţin adânci în piatra ponce. Iar Cybela se agăţa, precum muşchiul firav, de marginile exterioare ale omului de piatră.

Tot ceea ce-şi dorise ea vreodată fusese un copil, însă îndrăznise să-l roage numai de două ori înainte ca tăcerea lui şi mânia lui să-i înă-buşe dorinţa.

Prima dată când îl rugase fusese în noaptea nunţii. Mâna ei fusese trecută de la tată la soţ, sub ochii indiferenţi ai preotului holtei. Degetele lui Craig se simţeau tari în palma ei; încheieturile lor se înălţau precum coline din cremene, îşi apropiase buzele de colinele acelea pentru a le însufleţi. îl privise, cu ochii înlăcrimaţi.

- Vom face un copil la noapte? întrebase ea cu glas tare, dorinţa unei mirese.

- Nici un copil, mormăise bărbatul. N-am nevoie de copii. Fusese o declaraţie, nu o sugestie.

Peste luni de zile, când ea îl cunoştea şi de abia începuse să se piardă în deznădejde, în-cercase iarăşi.

- Cu un copil între noi..., începuse ea.

Însă el scrâşnise:

- Fără copii.

Aşa încât tot ceea ce împărţeau între ei erau anii, şi singura ei sarcină era tristeţea.

Poate că n-ar fi existat niciodată o a treia oară, dacă o primăvară timpurie n-ar fi adus un vânticel blând la casa lor. Cybele speriase o pasăre castanie din cuibul ei. înăuntrul cuibului se găseau două ouşoare cenuşii. Pasărea nu se mai întoarse, aşa încât, cu teamă, femeia aduse ouăle în casă şi încercă să le pună la clocit lângă foc. însă ouăle se răciră înainte de sfârşitul zilei. Le deschise şi găsi înăuntru puişorii nenăscuţi, trupuşoarele lor moarte doar parţial dezvoltate. Ochii orbi membranaţi păreau că o privesc. îi îngropă sub un bolovan în grădină, temându-se ca nu cumva să fie nevoită să-i gătească pentru Craig.

Dar în somn visă păsările, şi strigă:

- Copiii!

Strigătul îl trezi pe Craig, iar bărbatul o trezi pe ea.

Se ridicară amândoi în capul oaselor, privindu-se în semiîntunericul zorilor.

- Copii? întrebă el. Ce copii?

- A fost un vis, îi răspunse femeia.

- Am zis că n-o să avem copii, răspunse Craig cu glasul ridicându-se către strigăt.

Ea ridică din umeri şi-i întoarse spatele.

- O piatră nu poate face un copil.

- Dispreţuieşti piatra? Piatra care-i meseria mea? Piatra care ne asigură viaţa?

Se întinse, rămânând cu spatele la el şi spuse:

- Nu dispreţuiesc piatra care e meseria ta, ci pe tine, care eşti o piatră, nu un bărbat. Şi un bărbat din piatră nu poate face copii.

- Crezi că nu pot face un copil? sări el din pat. Voi face unul. Dar nu cu tine. Nu, voi face un copil din piatră. Se îmbrăcă în tăcere, îşi luă uneltele şi părăsi casa.

Liniştea de după plecarea lui o izbi pe Cybele precum o lovitură. Niciodată nu-l mai auzise rostind atâtea cuvinte. Nici ea nu-i răspunsese niciodată cu aşa multe. Se temea că vorbele el îl răniseră mai presus de orice tămăduire, că rupseseră ceva din el. care nu avea să se mai repare niciodată. Se îmbrăcă în bezna casei şi ieşi în zorii zilei.

Până atunci nu mai fusese la carieră. Nici măcar nu era sigură dacă drumuTera cel bun. Craig fusese limpede, afirmând răspicat că lo-cuinţa era a ei, iar cariera a lui. Porni însă pe o potecă, pe care-l văzuse adesea şi nu după multe minute ajunse la locul lui de muncă.

Cariera era luminată atât de luna ce apărea, cât şi de răsăritul soarelui. Chipul ei nu era brăz-dat deocamdată de nici o umbră. Stătea aştep-tând atingerea barosului lui Craig, aşteptând să se încline înaintea fiecărei lovituri.

Craig se apucase imediat de lucru. Primele sale lovituri furioase fuseseră atât de rapide, în-cât păreau întâmplătoare, negândite, o încleş-tare între piatră şi piatră. Dar pe când mânia i se destrămă, şi trupul reveni la ritmul obişnuit, în peretele carierei începu să se întrevadă o siluetă.

El dorise să facă un copil din piatră, însă ba-rosul alesese altceva. în toată viaţa lui nu privise niciodată cu atenţie la copii, aşa încât forma ce se desprindea din stâncă era înaltă precum un bărbat, şi la fel de solidă.

După ce-i ciopli trupul, Craig îşi luă dălţile. Folosindu-şi propriul trup drept model, dădu formă fiecărei unghii, fiecărui muşchi, fiecărui fir de păr. Doar chipul îl lăsă neatins.

Soarele se mişca deasupra. Nevasta lui îl privea tăcută, nebăgată în seamă, lângă un co-pac de la marginea carierei.

Craig muncea fără să se oprească, modelând piatra după voinţa lui. Răsuflă adânc, şi pulberea de piatră se învolbura în jurul lui, înălţându-se şi coborând cu fiecare respiraţie.

Soarele ajunse la zenit şi începu să coboare. Bărbatul îşi şterse sudoarea din ochi, şi-o simţi prelingându-se în josul braţelor şi picioarelor, adunându-se în cutele pielii, şi năclăindu-i părul.

În faţa lui, omul din stâncă stătea fără chip, dar altfel complet. Doar o vână de piatră îl mai lega de peretele carierei.

Craig se îndreptă, cu barosul în mână. In-spiră adânc şi-şi umflă pieptul. Plămânii îl du reau de atâta efort. Simţea o exaltare sălbatică. Răcnind, lovi cu toată puterea în legătura fragilă dintre piatră şi piatră.

- *Ee-e-e*, strigă el, fiul meu!

Bărbatul din stâncă fără chip se cutremură din lovitură. Părea că avea să se sfarme.

Craig scutură din cap, îndepărtând transpiraţia care-i intrase în ochi. Picăturile împroşcară forma din piatră. Se împiedică înainte, îşi recăpătă echilibrul, se îndreptă, apoi îşi răsuci chipul inexpresiv către Craig. îşi ridică braţele implorator.

Gestul îl sperie pe bărbat. Nu se aştepta la aşa ceva. înălţă din nou barosul, de data aceas-ta pentru a-l sfărâma pe omul din stâncă.

- Nu, strigă Cybele de pe marginea carierei. E fiul tău!

Craig se întoarse către ea, iar omul din stâncă întinse braţul şi-i smulse barosul din mână. Cu un strigăt mut, coborî barosul.

Craig căzu, cu faţa în pământ, şi rămase precum un morman de pietre sfărâmate.

Pentru o clipă, bărbatul din stâncă stătu neclintit. Apoi îşi răsuci capul spre cer, căutând orbeşte lumina. Luna ce răsărise îi azvârlea pe chip trăsături din umbre. Ridicând degetele spre cap, omul din stâncă încrustă pe faţă umbrele acelea: ochi, nas, tăietura hotărâtă a gurii. Apoi se aplecă şi luă celelalte unelte ale lui Craig. Când se îndreptă, privi mormanele de bolovani, nemişcate din carieră.

- *Ee-e-e*, tatăl meu, şopti el în tăcere. în ochii lui cei noi începeau să izvorască lacrimi.

Se întoarse şi o zări pe Cybele, pe potecă.

- Mamă? întrebă el. Femeia nu-i răspunse, dar zâmbi, şi zâmbetul acela îl duse în braţele ei.

În vreme ce femeia asculta visul, mâna ei netezea faldurile fustei cu gesturi prelungi. Când visul se sfârşi, îşi privi soţul, încercând să-i vadă ochii. Un zâmbet îi tremura nesigur pe buze.

Pentru o clipă, el se uită spre ea, apoi ochii îi alunecaseră în altă parte.

- Nu poţi spune că crezi asemenea poveşti copilăreşti?! Nu există nici un bărbat, femeie, stâncă sau piatră. Nu există nici un adevăr în toată istoria asta. A fost o pierdere de timp, şi timpul este singurul adevăr din această lume de care poţi fi sigur. Haide, suntem în întârziere. Îi întinse mâna.

Ţinându-se la braţ, urcară treptele către Marele Templu şi lăsară visul în urma lor.

Auzindu-le paşii, Ţesătoarea Viselor clătină din cap. Termină visul şi-l băgă în desagă. Soa-rele dimineţii îi încălzea obrajii. Îşi încrucişă mâinile în poală şi aproape că adormi.

- Vreau un vis!

Glasul era al unui bărbat, aspru şi poruncitor. Ea îl mai auzise de multe ori, însă prin moţăială paşii lui pe care nu-i uitase se contopiseră cu multe alte zgomote din jur.

- Am bani, babo. Numai să-mi faci unul bun.
- Doar un bănuţ, rosti Ţesătoarea Viselor trezindu-se.
- La cinci, spuse bărbatul. Pentru aşa ceva mă aştept la un vis mai special.

Ţesătoarea suspină. Bărbatul venea aproa-pe în fiecare săptămână cu aceeaşi cerere. Cinci bani pentru un vis de un ban. Cu toate acestea nu era niciodată mulţumit de rezultat. Trase alte fire din desagă şi începu.

Într-un sat ascuns în fundul unei văi liniştite, trăia o bătrână împreună cu ultimul din cei şapte fii ai ei. Ceilalţi şase plecaseră la oaste atunci când împliniseră vârsta, şi singurul rămas acasă era un băiat pe nume Karl.

Chiar dacă n-ar fi fost mezinul, maică-sa tot l-ar fi iubit cel mai mult, deoarece era vesel şi avea o voce minunată. Datorită acestei voci, pure şi limpezi, care cânta precum păsările primăvara, ea îl numise Karel. însă fraţii săi, temându-se că numele acela de cântec avea să-i răpească bărbăţia, îl schimbaseră în Karl. Şi aşa rămăsese.

- Nu, şuieră bărbatul. Nu-mi place. îmi pot da seama deja că nu-i un vis pentru mine. Nu sunt cântăreţ, sau menestrel. Eu sunt un om de acţiune.

- Dar trebuie să aştepţi până se termină, zise Ţesătoarea Viselor. Visele nu sunt terminate până în ultima clipă. Ele se schimbă. Curg. Prin ele trec curenţi. Poate că nu este câtuşi de puţin o istorie despre cântece. Cum poţi să ştii?

- Ştiu destule, spuse bărbatul. Nu vreau să mai aud.

Ţesătoarea Viselor simţi lâna zbârlindu-se sub degete. Oftă.

- Aş fi dat cinci bănuţi pentru un vis bun, continuă bărbatul. Dar asta-i doar o părticică dintr-un vis, şi nici măcar dintr-unul bun. Azvârli o monedă micuţă la picioarele bătrânei.

- Ajunge, vorbi ea, pipăind după bănuţ. Apoi adăugă spre spatele bărbatului, în vreme ce paşii, se îndepărtau: Ajunge pentru mine. Dar ce-i de ajuns pentru tine? Termină fragmentul început cu degete atotştiutoare şi-l puse laolaltă cu celelalte.

După aceea se întinse din tot trupul, dar nu se sculă. Locul acela de lângă trepte era un loc bun. Oamenii treceau într-una pe acolo. Nu voia să i-l ia altcineva.

Întorcându-şi chipul către soare, s-ar fi cufundat în acea picoteală pe care vârsta i-o acorda cu atâta uşurinţă, când auzi un sunet. întinse mâna şi-şi reluă vaierul:

- Un bănuţ, un bănuţ, un bănuţ pentru un vis.

O femeie tânără, înaltă şi subţire, înveşmântată în negru, se apropie încet de trepte. Ţinea un copil de mână. Când ajunseră lângă Ţesătoarea Viselor, bătrâna strigă iarăşi:

- Un bănuţ pentru un vis.

Copilul, tot în negru, se încordă şi trase de mâna mamei sale. Surprins, înălţă ochii spre aceasta.

- Spuneai că au murit toate visele. Cum să fi murit, dacă bunica asta poate face unul nou? Şi numai pentru un bănuţ?

- Copile, începu cu durere mama sa.

Mâna îi îndepărtă voalul negru şi privi cu ochi înroşiţi către Ţesătoarea Viselor. Lăsând voalul să cadă, repetă:

- Copile.

- Dar am un bănuţ, mamă. Uite! Mâna copilului se cufundă într-un buzunar şi ieşi cu o monedă lipicioasă. Te rog.

Voalul privi în jos, clătină încet o dată, de două ori; totuşi, femeia luă banul. Întinzându-l cu precauţie Ţesătoarei Viselor, rosti:

- Ţese-ne un vis, bunico, pentru băiat şi pen-tru mine. Dar, te rog, să fie unul bun, plin de iubire.

Ţesătoarea Viselor luă moneda, făcând-o să dispară în straie. Apoi se apucă de treabă. Mâi-nile ei zburarără peste gherghef, iar ea ciupea firele ca o muziciană, cu degete blânde şi totuşi puternice. Şi acesta a fost visul pe care l-a ţesut.

Soţia copacului

A fost odată o femeie tânără, pe nume Drusilla, care fusese văduvă mai multă vreme decât fusese căsătorită. Fusese măritată la cincisprezece ani cu un bătrân bogat, care o bătea, în ciuda bătăilor, ea înflorise şi cel care murise fusese bătrânul, după mai puţin de un an lă-sând-o singură în casa cea mare.

După moartea bătrânului, tânăra văduvă a fost curtată de mulţi, deoarece acum era destul de bogată. Mai mulţi bărbaţi tineri veneau lao-laltă, şi toţi declarau că ea avea nevoie de un soţ care s-o ajute.

Însă Drusilla nu-l dorea pe niciunul.

- Când eram săracă, le spuse, nici unul dintre voi nu-mi făcea curte. Când eram bătută, niciunul dintre voi nu mi-a sărit în ajutor. Nicio-dată n-am cerut mai mult decât un cuvânt bun, totuşi n-am căpătat nici unul. Aşa încât, acum când mă cereţi, eu nu vă doresc.

Le întoarse spatele, apoi se opri. Privi în jur, către pâlcul de mesteceni de lângă casă.

- Mai curând m-aş mărita cu acest copac, rosti ea atingând unul dintre mesteceni. Un co-pac ar şti când să se aplece şi când să stea drept. Mai curând m-aş mărita cu acest copac decât cu un alt bărbat.

Chiar în clipa aceea, o adiere de vânt legănă ramurile din vârful mesteacănului.

Peţitorii respinşi rânjiră spre Drusilla.

- Vezi, hohotiră ei, copacul ţi-a acceptat ce-rerea.

Şi astfel, din ziua aceea, ea fu cunoscută drept Soţia Copacului.

Pentru a-i opri pe peţitori să mai râdă de ea, Drusilla le intră în joc. Dacă cineva se apropia de casa ei, Drusilla îşi punea braţele în jurul mesteacănului, mângâindu-i scoarţa şi alintându-i ramurile.

- Copacul meu îmi oferă tot ce am nevoie sau doresc, spunea ea. Şi râdea în sinea ei, văzându-le privirile. Ştia că nimic nu-i zăpăceşte pe glumeţi mai mult decât nebunia, astfel încât se prefăcea de-a dreptul nebună.

Dar în acelaşi timp, nebunia îi tulbură pe oa-meni; ei se tem să nu se molipsească. Şi în curând, Drusilla se pomeni singură. Deoarece ea nu dorise acest lucru, singurătatea începu s-o roadă. Era adevărat că ea nu voia de fapt decât o vorbă bună, însă în scurt timp fu atât de singură încât s-ar fi mulţumit cu aproape orice vorbă.

Într-o noapte, pe când luna atârna pe cer precum un măr galben, un vânt începu să sufle puternic dinspre nord. El îndoi copacii, şi-i aplecă, izbindu-le crengile de casa Drusillei. Auzindu-le ciocăniturile, femeia privi pe fereastră şi văzu copacii dansând nebuneşte în vânt.

Păreau că i se adresează şi o cheamă şi, deodată, fu prinsă în ritmul lor. Se legănă laolaltă cu ei, dar nu era deajuns. Tânjea după atin-gerea vântului pe pielea ei, aşa încât alergă afară, lăsând uşa întredeschisă. Ridică braţele deasupra capului şi dansă cu copacii.

În întuneric, înconjurat de umbra fraţilor săi, unul dintre ardori părea că străluceşte. Era mesteacănul ei, cel pe care-l alesese. Era cuprins de o sclipire fosforescentă, şi fiecare frunză părea o palmă de foc palid.

Drusilla dansă până la copac şi întinse mâinile către el.

- Oh, dacă tu ai *putea* să fii un bărbat, sau eu un arbore, spuse ea cu glas tare. Dacă ai fi un bărbat înalt şi zvelt, blând şi puternic, atunci... da... atunci aş fi fericită.

Vântul încetă tot atât de brusc pe cât pornise, şi copacii rămaseră nemişcaţi. Drusilla coborî braţele, simţindu-se ruşinată, însă o mişcare a mesteacănului alb o făcu să încremenească. în timp ce privea, i se păru că din scoarţă apar mai întâi două picioare, apoi un trunchi, un cap şi braţe; o siluetă adumbrită, eliberându-se cu greu din tulpină. Silueta se clătină pentru o clipă, tremurând, apoi deveni clară. înaintea ei se afla un bărbat.

Era înalt şi zvelt, cu pielea albă precum coa-ja de mesteacăn, şi cu părul negru ca petele de pe scoarţa mesteacănului. Picioarele îi erau pu-ternice, totuşi suple, iar labele picioarelor păreau noduroase aidoma rădăcinilor. Avea pal-mele subţiri, cu vinişoare verzi, iar degetele doi şi trei erau unite, şi doar crestate ca o frunză. Surâse către ea şi întinse braţele, într-un ecou al rugăminţii ei de înainte, iar braţele i se legă-nau în sus şi în jos, parcă atinse de o adiere trecătoare.

Drusilla stătea neclintită, fără să respire. Apoi el încuviinţă din cap, şi ea înaintă în braţele sale. Când gura lui coborî pentru a ei, ea simţi aroma de lemn umed a răsuflării bărbatu-lui.

Rămaseră împreună toată noaptea sub copacul lui, adăpostiţi între rădăcini. Dar când soarele îşi începu urcuşul pe dealurile îndepărtate, bărbatul se desprinse, fără tragere de inimă, din braţele Drusillei şi dispăru înapoi în mesteacăn.

Oricât îl strigă femeia nu-l mai putu readuce, însă una din crengile copacului coborî şi-i atinse braţul, într-un „adio” de îndrăgostit.

Ea îşi petrecu următoarele zile sub mestea-căn, citind şi cosând şi cântând la lăută. Iar arborele părea că ascultă şi-i răspunde. Ramurile îi atingeau şi întorceau paginile cărţilor. întregul copac se legăna înaintea frumuseţii cântecelor.

Dar abia la următoarea lună plină, bărbatul se putu desprinde din copac şi să-şi petreacă noaptea în braţele ei.

Cu toate acestea, Drusilla era mulţumită. Căci pe măsură ce creştea dragostea ei pentru bărbatul din copac, creştea şi dragostea ei pentru întreaga natură, o încolţire discretă. Se simţea înrudită cu toate florile şi frunzele. Auzea conversaţia tăcută a lumii verzi şi, sub scoarţă, bătaia tuturor inimilor.

Într-o bună zi, când merse în sat, vecinii Drusillei observară că ea devenea tot mai fru-moasă în nebunia ei. Cea mai îndrăzneaţă dintre ei, o bătrână, întrebă:

- Dacă n-ai nici un bărbat, cum de înfloreşti?

Drusilla se întoarse s-o privească, şi zâmbi.

Era un zâmbet încet.

- Eu sunt cu adevărat nevasta copacului, spuse ea. Iar el este îndeajuns de bărbat pentru mine.

A fost singurul răspuns pe care a vrut să-l dea.

Însă la şapte luni după noaptea cu luna ca mărul, Drusilla şi-a dat seama că purta un copil, copilul copacului, sub inimă. Iar când îi spuse mesteacănului, ramurile lui s-au arcuit în jurul ei şi i-au atins părul. Iar când i-a spus bărbatului din el, acesta a zâmbit şi a cuprins-o cu blândeţe.

Drusilla se întreba cum avea să fie copilul care prinsese rădăcini în ea. Se întreba dacă avea să iasă un copil uman sau o fiinţă de lemn. Poaţe că urma să fie amândouă, cu braţe şi picioare puternice precum mesteacănul şi frunze în locul părului. Ea se temea că avea să-i plesnească inima de atâtea întrebări.

Dar la următoarea lună plină, bărbatul din arbore o ţinu în braţe şi-i şopti la ureche sunete liniştitoare, mângâietoare, şi ea se potoli. Şi în cele din urmă, ştiu că oricum ar fi fost copilul, ea avea să-l iubească. Iar cu. ştiinţa aceasta, redeveni fericită.

în scurt timp, fu limpede, chiar şi pentru cei din sat, că Drusilla era însărcinată. Aceştia căutară tatăl printre ei - căci unde altundeva l-ar fi putut căuta - însă nimeni nu recunoscu fapta. Iar Drusilla însăşi nu-l numea pe altcineva decât copacul, fie că vorbea cu moaşele, cu preotul sau cu primarul.

Şi astfel, pe când la început sătenii râdeau de ea, şi glumeau pe seama ei, şi se simţeau impurificaţi de nebunia ei, acum deveniră cruzi şi răi. Puteau accepta nebunia unei văduve, dar nu şi copilul unei mame necăsătorite.

Tinerii, foştii peţitori, îndemnaţi de bătrânii satului, veniră la Drusilla într-o noapte. La adă-postul întunericului, voiau s-o scoată din casă şi s-o pedepsească prin bătaie. însă femeia îi auzi venind, ieşi pe fereastră şi se căţără în vârful mesteacănului.

Vântul sufla cu atâta putere în noaptea aceea încât ramurile mesteacănului se agitau ca nişte bice, şi niciunul dintre tineri nu îndrăzni să urce în copac şi s-o coboare pe Drusilla. Tot ce puteau face era să încerce s-o rănească cu vorbele. Strigară înspre ea, acolo unde stătea cuibărită între crengi. Dar ea nu le auzi răcnetele. Adormi, legănată la glasurile şoptitoare ale crângului.

Dimineaţa, tinerii plecară. Nu se mai întoar-seră.

Şi nici Drusilla nu se mai duse în sat. Pe mă-sură ce zilele treceau, ea era hrănită de pădure şi de câmpie. Fructe şi mure şi rădăcini dulci apăreau pe pragul casei. în fiecare dimineaţă avea îndeajuns pentru ziua întreagă. Nu întreba de unde veneau, însă ştia.

În cele din urmă veni vremea să nască. într-o noapte cu lună plină, pe Drusilla o apucară du-rerile. Ţinându-se de pântece cu degetele ei subţiri, merse până la mesteacăn, se aşeză şi se rezemă cu spatele de copac, încordându-se. Pe când împingea, bărbatul din mesteacăn se desprinse tăcut din arbore, încjenunche lângă ea, şi-i suflă încurajări în faţă. li mângâie părul, şi şopti numele ei vântului.

Ea nu-i zâmbi, ci în cele din urmă rosti:

- Du-te. Răsuflarea ei era întretăiată, şi vocea pe muchia disperării: Te implor. Adu moaşa. Nu merge bine.

Bărbatul o strânse în braţe, dar nu se ridică.

- Du-te, îl rugă ea. Spune-i numele meu. E timpul.

El îi luă faţa în palmele sale şi o privi îndelung cu ochii lui verzi ca pădurea. îşi umezi bu-zele, parcă gata să-i vorbească, apoi se ridică şi dispăru.

Coborî pe poteca spre sat, deşi fiecare pas ce-l îndepărta de copac îi răpea din putere. Bucăţi de piele se jupuiau în vreme ce mergeam şi rănile dedesubt erau întunecate şi vâscoase. Membrele îi deveneau tot mai ţepene cu fiecare pas, şi se mişca sacadat. Când ajunse la lo-cuinţa moaşei, părea un obiect vechi şi stricat. Ciocăni la uşă, dar era atât de slăbit încât fu un ciocănit slab, o zgârietură, atingerea unei crengi de geam.

De parcă îi aşteptase chemarea, moaşa veni de îndată. Deschise uşa şi privi ceea ce stătea înaintea ei. înalt şi subţire,, dezbrăcat şi alb, cu pete negre de piele jupuită şi un păr de culoarea frunzelor putrede, bărbatul din copac ridică pal-ma lui grotesc despicată. Gaura gurii era goală şi lipsită de limbă, o rană umplută cu sevă. Nu scoase nici un sunet, însă moaşa ţipă, şi ţipă, şi continuând să ţipe trânti uşa.

Nu-l văzu căzând.

În zorii zilei, sătenii au pornit către casa Drusillei. Erau înarmaţi cu ciomege, furci şi topoare. Bătrâna moaşă era înapoia lor, strigând încu-rajări.

Sub un copac alb, mort, o găsiră pe Drusilla, palidă şi abia respirând, cu un prunc în braţe. La auzul paşilor oamenilor, copilul deschise ochii. Aveau culoarea pinilor iarna.

- Sărăcuţul, rosti moaşa, în faţa bărbaţilor. Ştiam eu că n-o să se întâmple nimic bun. Se aplecă să ia pruncul din braţele Drusillei, dar sări îndărăt ţipând. Copilul desfăcuse un pumnişor, şi mâna lui avea vinişoare verzi, iar al doilea şi al treilea deget creşteau lipite, despicate la vârf precum o frunză.

La strigătul moaşei, mestecenii din crâng în-cepură să se mişte şi legene, deşi nu sufla nici adiere de vânt. Şi înainte ca să poată fi ridicată vreo armă, mesteacănul cel mai apropiat îşi întinse ramurile şi ridică pruncul şi pe Drusilla în sus, spre vârful copacului.

Pe când sătenii priveau, Drusilla dispăru. Copilul se mai zări câteva clipe, trupuşorul lui dezbrăcat sclipind în soare. După

aceea, încet, copilul pieri, ca zăpada topindu-se pe cetina brazilor, ca ultima stea albă a dimineţii, în inima copacului.

Se văzu un freamăt precum al vântului prin crengi, un tremur de frunze, şi scâncetul ascuţit al unui prunc nealăptat. Apoi copacii din crâng rămaseră nemişcaţi.

- Mulţumesc, şopti văduva. Atinse umărul Ţesătoarei. Apoi vorbi spre băiat: Haide. Vom merge la neamurile tatălui tău. Ei ne vor lua la ei, acum ştiu asta. întinse mâna.

Băiatul îi apucă mâna şi, pe când porniră, o întrebă:

- Ţi-a plăcut? A fost un vis bun? Mie mi s-a părut trist. A fost trist?

Dar mama nu-i răspunse, şi în curând glasul copilului, aidoma paşilor, nu se mai auzi.

Ţesătoarea Viselor luă visul de pe gherghef.

- Şi ei au plecat fără vis. Era o ţesătură mică, totuşi n-au avut loc pentru ea. N-a fost un vis trist. Nu tocmai. Avea multă dragoste în el. Ar fi trebuit să-l ia pentru băiat - dacă nu pentru ea. Continuând să bolborosească, rupse firele şi termină ţesătura, întinzând-o puţin pentru a o face mai elastică. După aceea o puse lângă celelalte trei, în desagă.

- Ţesătoarea, se auzi un cor de glasuri. Ţesătoarea Viselor numără trei. Trei copii. Fete, se gândi.

Cea mai îndrăzneaţă dintre ele, mijlocia, se apropia. Toate erau roşcate, deşi cea mai mare avea cârlionţi cu fire bălaie.

- Ţesătoarea Viselor, avem un singur bănuţ. Unul pentru toate trei. Ne poţi ţese un vis? Pe care să-l împărţim?

- Să-mpărţiţi un vis? Bătrâna râse. Este lu-crul cel mai bun. Bineînţeles că-l puteţi împărţi. Sunteţi..., ezită apoi rosti... surori?

- De unde ştie? şopti mezina.

- Ş-ş-ş, o atenţionă mijlocia. Fii politicoasă.

Sora cea mai mare le ignoră. Pe marginea ieşirii din adolescenţă, îşi dădea seama de pornirile ce n-aveau nume din fiinţa ei. îşi strânse fustele şi curajul, şi se ghemui lângă Ţesătoare.

- Ai putea, începu ea şovăitoare, ai putea pune în el dragoste adevărată?

Ţesătoarea Viselor zâmbi. Auzise de multe ori asemenea cereri. Dar n-ar fi putut niciodată s-o convingă pe fată. Mai bine

s-o lase să creadă că ea era singura posesoare a unui astfel de vis.

- Eh, dragoste adevărată! exclamă mijlocia. Numai la asta te gândeşti... în ultimul timp. înainte ne distram mai bine.

- O pisicuţă, te rog, bunico, sâsâi mezina. Te rog, pune şi o pisicuţă în el.

- O pisică! Dragoste adevărată! Eu vreau doar să râd. Pentru bănuţul ăsta să ne distrăm din plin, zise mijlocia.

Ţesătoarea Viselor zâmbi iarăşi şi trase fire-le din coş.

- Bine, să vedem, micuţelor. O pisică şi dra-goste adevărată şi râs. Am avut şi rugăminţi mai ciudate. Dar nimeni nu poate cunoaşte un vis până nu se termină. Totuşi, voi încerca. Şi pentru că e visul vostru, toate trei trebuie să încercaţi.

- Să încercăm? exclamară ele într-un glas. Şi mezina adăugă:

- Cum să-ncercăm, bunicuţo?

- Ţineţi-vă de mâini, şi eu voi ţese. Iar în vreme ce ţes, voi trebuie să credeţi.

- Oho, sigur c-o să credem, încuviinţă mezina. Celelalte două râseră de ea, însă se prin-seră de mâini. Gherghelul era pregătit. Ţesutul începu.

Pisica mireasă

A fost odată ca niciodată o femeie bătrână şi gârbovită care iubea doar două lucruri pe lume - pe fiul ei şi pe o pisică marmorată. Pe amândoi îi iubea la fel de mult, ceea ce părea ciudat vecinilor ei, nu însă şi fiului ei, Tom.

- Eu aduc mâncarea în casă, şi pisica o păzeşte. De ce n-am fi iubiţi în aceeaşi măsură? replica el. Şi adăuga: Deşi poate că nu-s cel mai bun în privinţa asta, cu siguranţă că pisica este cel mai bun vănâtor de şoareci. Erge, este normal.

Dar bineînţeles pentru vecini nu era normal. Pentru ei era un nonsens. Cu toate acestea, deoarece nu era treaba lor, bătrâna le ignora remarcile ironice şi iubea în aceeaşi măsură bă-iatul şi pisica.

Într-o bună zi, bătrâna se îmbolnăvi şi căzu la pat. Simţindu-şi sfârşitul aproape, îi chemă la ea pe Tom şi pe pisică. Bătrânii satului veniră şi ei, căci preenţa morţii îi atrăgea precum mirosul peştelui pe pisici.

- Să-mi promiţi un lucru, Tom, şopti abia auzită bătrâna.

- Orice, mamă, răspunse băiatul care îi apucase mâna.

- Promite-mi că te vei însura cu pisica marmorată, căci astfel ea va rămâne de-a pururi în familia noastră. Eşti un băiat bun, Tom, dar ea este cel mai bun vânător de şoareci din ţinut.

Auzind-o, bătrânii scoaseră strigăte de uluire.

- Niciodată, strigă unul.
- Nemaiauzit, strigă al doilea.
- Este împotriva legii, declară al treilea.
- Ce lege? întrebă bătrâna, privindu-i. Unde scrie că un băiat nu bun se poate însura cu o pisică?

Bătrânii se uitară unul la celălalt. Strâmbară din guri, însă nu se auzi nici un răspuns, căci femeia avea dreptate.

- Îţi promit, mamă, spuse Tom, căci şi eu iubesc pisica marmorată la fel de mult ca tine. Voi avea grijă de ea şi o voi ţine pe veci în fami-lia noastră.

De îndată ce Tom terminase de vorbit, pisica sări pe pat şi, parcă pentru a pecetlui partea ei din târg, o linse pe bătrână, mai întâi pe un obraz, apoi pe celălalt, cu limba ei aspră. După aceea o muşcă uşor de nas şi sări jos.

În momentul acela bătrânii satului părăsiră dezgustaţi încăperea. Dar mama lui Tom se sculă încăpui oaselor. Obrajii cei palizi se coloraseră, şi râse dulce şi subţire.

Inima lui Tom înălţă osarale tăcute. Se ridică să închidă uşa. Când reveni lângă pat, pisica nu mai era nicăieri, iar în locul ei statea o fată cu păr blond-roşcat şi ochi verzi.

- Cine eşti, şi unde-i pisica? întrebă Tom.
- Păi, eu sunt pisica, răspunse fata. Dar dacă ne vom căsători, este mai bine să port înfăţişare omenească.
- Îmi plăceai şi înainte, zise Tom privind podeaua.
- Ei, atunci îţi va place şi după, replică maică-sa. Coborî din pat, îşi târşâi picioarele până la uşă, şi strigă după bătrânii satului, care porniseră deja pe drum.

Adulmecând o minune, bătrânii se întoar-seră. Şi, cu toate că nu le plăcea chiar totul, au fost de acord să-l căsătorească de îndată pe Tom cu fata.

- Deoarece, zise unul dintre ei, o fată cu păr roşcat, ochi verzi şi obiceiurile unei pisici nu trebuie lăsată să hoinărească de una singură prin sat.

După câteva zile, ei reveniră într-o vizită.

- Ne bucurăm să vedem că eşti tot sănătoasă, vorbi primul dintre ei, către bătrâna care moţăia lângă vatră.

-Unele minuni nu ţin prea mult, spuse al doilea. Încerca să nu se holbeze la soţia lui Tom, care dormea pe cuptor, cu fustele ridicate în jurul gleznelor ei lungi şi zvelte.

Dar al treilea se apropie de bătrână şi-i şopti la ureche:

- Voiam să te-ntreb... cum e ca mireasă?

- Pisică sau fată, eu o iubesc din toată inima, răspunse bătrâna. Şi e fata cea mai potrivită pentru Tom. E ordonată şi curată. Este iute. Are inima bună şi iubitoare.

- Mda, făcu al treilea bătrân, plescăind semnificativ din buze. Bănuiesc că ăsta-i biné.

- Păi, zâmbi bătrâna, dacă.n-ar fi decât asta şi ar fi suficient de bine. Dar mai sunt şi altele.

- Altele?

- Altele, rânji încântată bătrâna. E ordonată şi curată şi iute şi are inima bună şi iubitoare. Şi, făcu ea o pauză, este tot cel mai bun vânător de şoareci din ţinut.

Cele trei fete râseră şi mulţumiră, şi se îndepărtară flecărind. Lăsară visul acolo.

Ţesătoarea începuse să-l scoată, când nişte paşi mânioşi o făcură să se oprească.

- Ai venit înapoi, rosti ea.

- S-ar putea să nu fie visul unui menestrel. Aşa ai zis. Aşa că, pentru moneda pe care ţi-am dat-o deja, termină visul.

- Pe acela nu-l pot termina, spuse Ţesătoarea Viselor. De-acum, am strâns bucata.

- Nu-ncerca să capeţi alt bănuţ de la mine, răcni bărbatul. Făcu un pas, gata să plece.

Bătrâna clătină din cap.

- Nu mai vreau nimic de la tine, spuse ea, deşi n-aş fi refuzat încă un bănuţ.

- Ia-l, făcu omul şi-i azvârli o monedă la picioare.

Ţesătoarea Viselor o găsi şi o ascunse în buzunar, apoi vorbi:

- Voi alege fire cât mai apropiate de primele. Dar s-ar putea să nu fie chiar la fel. Vei rămâne de data aceasta să-ţi asculţi visul?

Bărbatul mormăi ceva şi o privi cum termină visul fetelor şi-i puse în desagă. După aceea scotoci prin coş şi scoase câteva fire.

- Cum poţi ştii că sunt de aceeaşi culoare cu cele dinainte dacă nu poţi vedea ? întrebă bărbatul.

Ţesătoarea Viselor tăcu şi alese firele.

- Cum?
- După pipăit. Tot aşa cum pot spune, după vocea ta, care îţi éste înfăţişarea, deşi n-am ochi.
- Şi care este? insistă el.
- Răspunsul meu,nu te-ar bucura! Acum, taci pentru că începe visul. Potrivi ghergheful şi începu.

Băiatul care cânta pentru moarte

Într-un sat care stătea ca o pată pe obrazul unei văi liniştite, trăia o bătrână împreună cu ultimul din cei şapte fii ai ei. Primii şase pleca-seră la oaste atunci când împliniseră vârsta, iar bărbatul ei murise de mult. Singurul rămas acasă era un băiat pe nume Karl.

Chiar dacă n-ar fi fost mezinul, maică-sa tot l-ar fi iubit cel mai mult, deoarece era vesel şi avea o voce minunată. Datorită acestei voci, pure şi limpezi, care cânta precum păsările primăvară, ea îl numise Karel. Însă tatăl şi fraţii săi, temându-se că numele acela de cântec avea să-i răpească bărbăţia, îl schimbaseră în Karl. Şi aşa rămăsese.

Karl era un băiat voinic, un fiu de fermier la chip şi mâini. Dar glasul lui îl deosebea de toţi ceilalţi. Neîngrijită şi neinstruită, vocea sa putea chema acasă oile de pe păşune, şi păsările din copaci. în sat, se spunea că auzul glasului lui Karl îi făcea pe bătrâni să danseze, pe ologi să umble şi picura lapte din sânii fecioarelor. Cu toate acestea, băiatul nu-şi folosea glasul pentru asemenea minuni, ci doar pentru a-şi bucura mama şi a-şi domoli turma.

Într-o bună zi, pe când Karl cânta oilor şi caprelor pentru a le chema de pe păşuni, glasul lui se frânse; se sfâşie precum o ţesătură agăţată într-un cui. Temându-se că acasă se întâmplase ceva rău, băiatul grăbi animalele. Acestea aler-gară înaintea lui, şi când ajunse acasă află că mama lui murise.

— Şi-a dat sufletul lin şi fără să-ţi dai seama, îi spuse preotul.

Cu blândeţe, Karl îi încrucişă mâinile pe piept şi, deşi ea nu mai putea auzi sunetele cântecului său, îi şopti ceva la ureche. După aceea se întoarse să plece.

— Unde te duci? îl strigă îngrijorat preotul.

— Mă duc să caut Moartea şi să-mi aduc mama înapoi, vorbi Karl, iar glasul lui spart era acum înfundat de durere. Ajuns la uşă, se răsuci şi-l privi pe preotul care îngenunchease lângă

patul mamei: Sunt sigur că Moartea va accepta un schimb. Ce-nseamnă o bătrână vlăguită pentru Moârte, care a cunoscut atâţia şi atâţia?

— Dar vei recunoaşte Moartea când îl vei întâlni, fiul meu?

— Asta nu ştiu, răspunse Karl.

Preotul încuviinţă şi se sculă cu greutate.

— Atunci ascultă atent, fiule. Moartea este un prinţ îmbătrânit, dar încă în putere. Ochii săi sunt întunecaţi şi goi, deoarece el a văzut multă suferinţă în lume. Dacă vei întâlni un asemenea prinţ, el este Moartea.

— Îl voi recunoaşte, spuse Karl.

— Şi ce-i poţi da Morţii în schimb, când el a avut totul, şi încă de foarte multe ori?

Karl îşi pipăi buzunarele şi oftă.

- De aici nu am ce să-i dau. Sper însă că-mi va asculta cântecele. Cei din sat îmi spun că în glasul meu există un dar vrăjit. Orice dar aş avea, cu siguranţă l-aş oferi pentru a-mi readuce mama în viaţă. îi voi cânta Morţii, şi poate că-şi va găsi timp să mă asculte.

- Moartea nu-şi găseşte timp, spuse bătrânul preot, ridicând mâinile pentru a-l binecuvânta pe băiat, căci timpul este cea mai mare dintre avuţiile Morţii.

- Totuşi pot încerca, insistă Karl, cu lacrimi în ochi. îngenunche o clipă, primind binecuvântarea, se ridică şi ieşi. Nu privi înapoi.

Karl merse multe zile, şi în cele din urmă ajunse la un oraş ce se întindea precum o pată pe trei dealuri. Ascultă în tăcere, dar cu atenţie, aşa cum numai cântăreţii pot face, şi când auzi bocete, se îndreptă într-acolo şi găsi un convoi funebru purtând sicriul unui copil. Convoiul intră într-un cimitir unde pietrele de mormânt se rezemau unele de altele precum cărţile de joc dintr-un pachet împrăştiat.

- A trecut deja Moartea? întrebă Karl pe o femeie care plângea.

- Moartea a trecut pe-aici de multe ori, răspunse ea. însă astăzi ea mi-a luat copilul.

- Ea? exclamă Karl. Dra Moartea este un bărbat.

- Moartea este o femeie, răspunse de îndată mama cernită. Părul ei este lung şi des şi negru, aidoma rădăcinilor de copaci.

Are trupul uriaş şi pământiu, dar este stearpă. Singurul fel prin care poate avea copii este să-i ia de la părinţii lor.

Karl îi simţi atunci durerea şi mânia, deoarece semănau cu ale lui, aşa încât se alătură convoiului. Iar când coşciugul micuţ al copilului fu lăsat în groapă, el boci alături de ceilalţi. Dar glasul lui se ridică deasupra lor, o pasăre micuţă înălţându-se cu uşurinţă peste cele mari. Uimiţi, oamenii tăcură şi-l ascultară.

Karl cântă nu despre moarte, ci despre sătu-cul său din vale, despre anotimpurile care uneori se împiedică unul de altul, şi despre măruntele bucurii aie căminului. Cântă toată ziua, cântec după cântec, şi se opri de-abia la apusul soarelui. Atunci oamenii azvârliră pământ peste sicriul copilaşului, şi-l duseră pe Karl în casa lor.

- Cântecele tale au uşurat plecarea micuţului meu, rosti femeia. Rămâi cu noi în noaptea asta. îţi datorăm măcar atât.

- Îmi pare rău că n-am fost aici mai înainte, spuse Karl. Poate că v-aşi fi putut salva copilul cu un cântec.

- Mă tem că Moartea nu se lasă atât de uşor înşelată ,de copilul pe care l-a ales, rosti femeia. Puse masa, dar ea nu mâncă.

În zori, Karl plecă. Mergând, se gândea la Moarte, cum putea fi un prinţ cu ochii afundaţi pentru preot, şi o mamă geloasă pentru femeie. Dacă Moartea îşi putea schimba înfăţişările cu atâta uşurinţă, cum avea el s-o recunoască atunci când o întâlnea? Continuă să meargă, şi merse, cu gândurile încurcate, până ce în cele din urmă la o câmpie ce se întindea ca o uriaşă rană deschisă între munţi.

Câmpia era acoperită cu oşteni luptând. Uni aveau arcuri, unii aveau săbii, iar alţii doar şutiţi din lemn. Unii se luptau de pe cai, iar alţii se lup-tau din genunchi. Karl nu putea deosebi o oaste de cealaltă, nu-i putea distinge pe camarazi de duşmani, deoarece veşmintele le erau mânjite de noroi şi sânge, şi toţi arătau la fel. Iar urletele şi strigătele şi glasurile trâmbiţelor alcătuiau o simfonie oribilă în urechile lui Karl':

Şi totuşi, exista un personaj pe care Karl îl putea distinge. O femeie, destul de tânără, înveşmântată într-o rochie albă, lungă. Cosiţele ei negre împodobite cu.panglici albe i se încolăceau pe cap precum o coroană. Se strecura printre bărbaţi, aşa cum o face suveica prin urzeală, şi se părea că există un rost în mersul ei. Din când în când, se oprea şi-şi punea palma pe creştetul,

sau pe pieptul unui soldat, apoi pe un altul. Aceştia se opreau din luptă şi, cu o expresie de surpriză, îşi părăseau trupurile şi o urmau pe fată, astfel încât în scurtă vreme ea era urmată de un şir lung, şerpuitor, de bărbaţi cenuşii.

Atunci Karl ştiu că o găsise pe Moarte.

Alergă în josul muntelui şi ocoli câmpia cea întinsă, pentru că dorea s-o întâlnească faţă în faţă pe Moarte. în timp ce alerga, o striga, sperând s-o oprească:

- Aşteaptă, oh, aşteaptă, Doamnă Moarte; te rog, aşteaptă-mă.

Peste zona bătăliei, Doamna Moarte îi auzi chemarea, şi ridică ochii de la munca ei. Oboseala i se aşternuse între ochi, dar nu se opri. Continuă să meargă, de la un oştean la altul, atingându-i pe frunte sau inimă. Iar la atingerea ei, cu toţii îşi părăseau vieţile pentru a o urma pe fata numită Moarte.

Când Karl văzu că ea nu se oprea la strigătele sale, îi tăie calea. însă Moartea păşi prin el, ca prin văzduh, şi-şi urmă drumul, sporind şirul de morţi cenuşii dinapoia ei.

Atunci, Karl începu să cânte. Era tot ce ştia să facă.

Cântă nu despre moarte, ci despre creştere şi naştere, deoarece acestea erau lucruri despre care ea nu avea habar. Cântă despre păsărelele de pe ramurile de măr şi despre albinele cu povara lor de miere. Cântă despre primele fire verzi de iarbă străpungând pământul încălzit. Cântă despre câmpurile înzăpezite, unde cârjiţele şi şoarecii dormeau liniştiţi sub omăt. Fiecare cântec curgea lin în următorul.

Şi Doamna Moarte se opri să-l asculte.

Când se opri, şi panglica de ostaşi ţesută îndărătul ei se opri, iar din ochii lor morţi picurară lacrimile amintirilor. Câmpul de luptă era nemişcat, încremenit de cântece. Iar singurul sunet şi singura răsuflare era glasul lui Karl.

Când în cele din urmă termină, o micuţă pa-săre castanie zbură dintr-un copac uscat, luă ultimul tril şi-l continuă.

- Te-am făcut să te opreşti, Doamnă Moarte, strigă Karl. Iar tu mi-ai ascultat cântecele. Vei plăti acum această plăcere?

Doamna Moarte zâmbi, un zâmbet încet şi obosit, şi Karl se minună că cineva atât de tânăr trebuia să poarte o asemenea povară. Iar mila lui pluti între ei în văzduhul tăcut.

- Voi plăti, Karel, vorbi ea.

Băiatul nu se miră că îi cunoştea adevăratul nume, pentru că Doamna Moarte, în cele din urmă clipe, va cunoaşte numele fiecărui om.

- Atunci ţi-o voi cere pe mama în schimb, spuse Karl.

Doamna Moarte îl privi atunci cu blândeţe. Apucă mila din văzduh şi i-o înapoie.

- Nu pot face aşa ceva. Cine mă urmează, o face pentru totdeauna. Nu este însă răsplată suficientă să ştii că mi-ai oprit mâna pentru o oră? Nici un om n-a reuşit astă până acum.

- Dar mi-ai promis că vei plăti, rosti Karl. Vocea lui era în acelaşi timp furioasă şi deza-măgită, bărbat şi copil laolaltă.

- Şi ce promit, răspunse ea privindu-l de sub pleoapele întunecate, fac.

Glasul Ţesătoarei Viselor se opri o clipă.

- Asta-i tot? întrebă bărbatul. Ăsta nu-i sfârşit. Pentru asta ţi-am dat banii?

- Taci, îi spuse Ţesătoarea. S-a petrecut ceva ciudat. Ceva ce nu s-a mai întâmplat niciodată. Nu este un singur sfârşit, ci două. Le simt aici, ridică ea mâinile.

- Atunci, spune-mi-le. Pe amândouă. Am plătit.

Ţesătoarea Viselor încuviinţă din cap.

- Acesta e primul sfârşit al visului, rosti ea şi ţesu.

Doama Moarte întinse mâna înainte, cău-tând parcă într-un dulap, şi sub degetele ei se desluşi o formă cenuşie, ciudat transparentă. Deveni o harfă, cu corzile de culoarea fumului, culoarea ochilor Doamnei Moarte.

- Un dar inutil, zise Karl. Nu pot cânta.

Dar Doamna Moarte puse harfa în mâna lui, grijulie să nu-l atingă cu propria ei mână.

Şi când harfa se mlădie sub degetele sale, Karl simţi muzica năvălindu-i prin oase. Puse degetul mare şi cel arătător pe corzi şi începu să cânte.

La primul acord, bătălia reîncepu. Oamenii luptau, oamenii sângerau, oamenii sufereau, oamenii se prăbuşeau. Însă Karl trecea printre ei neatins, cântând un viers dulce care se înălţa, tot aşa cum ciocârlia şi cântecul ei se înalţă către soare. Trecu printre luptăjtori, prin bătălie, peste câmpie, cântând din harfă, şi nu privi niciodată înapoi.

Ţesătoarea Viselor şovăi o clipă.

- Şi celălalt sfârşit, îi porunci bărbatul.

Dar ea începuse deja.

- Şi ce promit, răspunse Moartea privindu-l de sub pleoapele întunecate, fac.

Se întoarse şi arătă spre câmpul de luptă, iar ochii lui Karl îi urmară degetele.

- Acolo sunt şase oameni ale căror frunţi şi inimi nu le voi atinge astăzi. Priveşte atent, Karel.

El privi.

- Sunt fraţii mei, spuse.

- Pe ei îi voi cruţa. Şi Doamna Moarte se întoarse şi-l pironi pe Karl cu ochii ei fumurii. însă îmi vei cânta în fiecare noapte, când mă odihnesc, căci n-am mai avut asemenea mulţumire până acum. Vii? îi întinse mâna.

Karl ezită un moment, amintindu-şi ferma, câmpiile, văile, ploile calzi de primăvară. Apoi o privi pe Doamna Moarte, al cărei surâs părea mai puţin obosit. încuviinţă şi întinse mâna, iar palma ei era mică, şi mătăsoasă, şi rece. îi ridică palma şi o atinse de buzele sale, apoi o apăsă peste inimă. Nu simţi răceala.

După aceea, mână în mână, Karl şi Doamna Moarte străbătură câmpul de luptă. Trecerea lor nu se simţea nici măcar ca o adiere pe obrajii răniţilor, nici ca o ultimă răsuflare a muribunzilor. Doar cei morţi, care umblau înapoia lor, îi văzură trecând pe sub umbrele îndepărtatelor dealuri. Şi mult timp după plecarea lor, pasărea cea micuţă cântă ultimul cântec al lui Karl, iarăşi şi iarăşi şi iarăşi în văzduhul tot mai întunecat.

- Mi-a plăcut mai mult celălalt sfârşit, rosti bărbatul. A fost un chilipir.

- Chilipir? Buzele Ţesătoarei se pungiră ros-tind cuvântul.

- Chilipir, bătrâno. Cu cântecul 1ui, băiatul a cumpărat ceva valoros. A căpătat mai mult decât dăduse şi ăsta-i un chilipir. Mi-a plăcut. Bărbatul chicoti şi se îndepărtă, paşii răsunându-i uşor pe stradă.

- A fost un chilipir? mormăi Ţesătoarea, ter-minând povestea şi cele două sfârşituri sepa-rate. Un chilipir! repetă ea şi clătină din cap. Pentru o clipă se gândi să desfacă primul sfârşit şi să folosească firele în altă ocazie. Ştia că bărbatul n-avea să se întoarcă pentru vis, şi sfâr-şitul acela nu-i plăcuse ei. Totuşi nu-şi putea destrăma munca, aşa încât îl strecură în desagă.

Îşi pipăi banii din pungă. Deja cinci, ba nu, şase, şi soarele începuse coborâşul. Fusese o zi bună. îşi putea începe lentul şi întunecatul drum spre casă.

- Uite-o, Ţesătoarea Viselor, rosti un glas. Opreşte-o! Opreşte-o!

Ţesătoarea Viselor auzi în acelaşi timp glasul şi paşii alergând. Se întoarse şi aşteptă. Altă monedă pe care s-o pună în pungă, ferind-o de ploi, sau de lungile şi recile zile de iarnă.

- Ai terminat cumva, Ţesătoarea Viselor? Glasul era tânăr, o fată pe punctul de-a deveni femeie. Părea uşor îngrijorată, bâlbâindu-se puţin datorită alergării.

- Nu, copilă, dacă-ţi doreşti un vis.

- Amândoi dorim un vis. Laolaltă, Ţesătoarea Viselor. Era aproape vocea unui bărbat, ieşit din adolescenţă de curând. Astăzi ne-am făcut unul altuia jurămintele de credinţă. Ne vom căsători la sfârşitul anului. Am economisit un bănuţ pentru a ne sărbători fericirea şi am hotărât împreună să cumpărăm un vis. Dă-ne unul bun.

Bătrâna surâse.

- Astăzi am ţesut un vis de iubire adevărată. Nu ştiu dacă mai există altul în degetele astea bătrâne. Le ridică în faţa ochilor de parcă le-ar fi putut zări. Era mândră de ele, de degetele ei iscusite. Ştia că erau puternice şi suple, în ciuda aspectului noduros.

- Ah, nu ne trebuie un vis de iubire adevărată, sosi iute răspunsul fetei. Asta o avem deja... Părinţii noştri ne-ar fi căsătorit cu alţii... pentru aur. Dar noi i-am convins să ne lase să ne luăm. A durat prea mult, prea mult. Totuşi... Se opri, parcă lăsându-l pe băiat să termine fraza, însă el tăcea, mulţumindu-se s-o privească în timp ce vorbea.

- Bun, atunci daţi-mi bănuţul, şi vom vedea ce au de spus firele, rosti Ţesătoarea Viselor. Ele nu mint niciodată. Dar uneori visul nu-i uşor de citit. Tânărul îi întinse monedă, şi ea o strecură în punguţă. Nu auzi nici măcar un foşnet de nerăbdare. Pur şi simplu o aşteptau să înceapă, siguri pe propriile lor vise împlinite.

Ţesătoarea apucă firele cu mai multă migală decât o făcea de obicei. Avea să le ofere un adevărat spectacol.

- Priviţi cum ţes pe gherghef, le spuse ea, ştiind că trebuia să-l silească s-o privească pe ea, şi nu unul pe celălalt.

La porunca ei, se întoarseră să se uite. Şi acesta a fost visul pe care l-a ţesut.

Prinţesa Inimă-de-Piatră

Pe vremea când codrii acopereau aproape tot pământul, iar eroii puteau vorbi cu fiarele, trăia o prinţesă pe care toţi o compătimeau.

Pe vremea când codrii acopereau aproape tot pământul, iar eroii puteau vorbi cu fiarele, trăia o prinţesă pe care toţi o compătimeau.

Era cea mai frumoasă fată imaginabilă. Părul ei avea culoarea frunzelor roşii toamna, vârstat cu auriu şi portocaliu. Ochii ei erau precum verdele muşchilor pe piatră, iar pielea ei era aidoma smântânei proaspete. Era zveltă şi deli-cată, şi vorbea cu ton scăzut. însă avea o inimă de piatră.

Când se născuse, moaşa o ţinuse bine şi o lovise uşor cu palma pentru a o face să strige, însă cea care a strigat a fost moaşa.

- Priviţi! icnise femeia, arătând pieptul pruncului. Şi acolo, rece şi încremenită sub pavăza fragilă a pielii, se întrevedea o inimă. Are o inimă din piatră.

Atunci fetiţa scosese un sunet care nu era nici râs, nici plâns, şi deschise ochii, dar piatra din pieptul ei nu se clintise.

Regele îşi pusese mâna dreaptă pe trupul copilei, aproape acoperindu-l. Clătinase din cap.

Regina întorsese faţa către pernă, însă ea nu putea plânge până nu-l auzea pe rege plân-gând. Şi atunci plânseră împreună.

Moaşa fusese plătită în aur pentru a-şi ţine gura, dar era prea târziu. Strigătul ei fusese deja auzit. Făcuse înconjurul castelului înainte ca pruncul să fi fost înfăşat.

- Prinţesa are o inimă din piatră.
- Prinţesa are o inimă din piatră.

Fata crescu, auzind şoaptele. Şi ştiind că inima ei era făcută din piatră şi nu putea simţi nici mila, nici bucuria, ea nu simţea nimic. Primise prietenia păsărilor şi animalelor, care nu-i cereau nici zâmbete, nici lacrimi, ci doar dărnicia mâinii. Dar rămăsese îndepărtată de tovărăşia oamenilor. Şi de aceasta era numită Prinţesa Inimă-de-Piatră - şi era compătimită.

Părinţii ei ar fi făcut orice pentru ea, însă ce puteau face? Chemară medici care o exami-nară. îi ciocăniseră oscioarele, şi

o trăseseră de piele, şi-i cercetaseră nasul şi urechile. Apoi spuseseră ceea ce se ştia:

- Este perfect sănătoasă, numai că... numai că inima ei e făcută din piatră.

Regele şi regina chemară poeţi, pictori şi trubaduri. Aceştia povestiră despre iubiri neîm-părtăşite, despre războaie niciodată câştigate, despre mame ale căror copii muriseră.

Prinţesa nu plânse.

- Dacă noi n-am putut s-o mişcăm, atunci nimeni nu poate, spuseră ei şi plecară.

Perechea regală îi chemă pe clovni. Şi curţile regatului se umplură cu jongleri şi măscărici, acrobaţi şi bufoni, care cădeau unul peste celălalt în strădaniile lor de-a o încânta pe prinţesă. Dar tot aşa cum nu plânse, nici nu râse.

- Ce fiinţă lipsită de inimă, spuseră clovnii şi plecară.

În cele din urmă, regele şi regina pierdură speranţa de lecuire. Avuseseră parte de atâtea promisiuni false şi atâtea sfaturi inutile, încât porunciră ca nimeni să nu mai pomenească vreodată de vindecarea prinţesei. Cel care încălca pedeapsa era condamnat la tăierea capului.

În acelaşi regat trăia şi un simplu tăietor de lemne, al cărui nume era Donnal.

Pe cât era prinţesa de frumoasă, Donnal era şi mai frumos. Avea un chip de înger, înconjurat de cârlionţi bălai. Era înalt şi subţire, şi avea o inimă bună. Era însă mândru de spatele său puternic şi-i plăcea să-şi admire chipul în lacurile pădurii.

Într-o bună zi, în adâncul codrului, acolo unde lucra, Donnal.auzi un strigăt înăbuşit. Deoarece cunoştea cântecele păsărilor, alergă într-acolo şi găsi un uliu, prins într-o capcană. Donnal scoase cuţitul şi eliberă pasărea. Aceasta zbură pe o ramură joasă şi-şi ciripi mulţumirile:

Inimă-de-Piatră
E mereu singură, iată.

- Cu adevărat ciudate mulţumiri, îşi spuse Donnal. Dar vorbele uliului nu-i părăsiră mintea. Şi cu cât se gândea mai mult, cu atât inima lui cea bună lăcrima de milă. Deşi trăia singur în pădure, el nu era singur. Avea drept tovarăşi păsările şi animalele şi propriile lui imagini din oglinda apelor. Se putea bucura de aceşti tovarăşi, putea râde sau plânge după voie. însă

prinţesa, frumoasă şi cu inima de piatră, era cu adevărat singură.

Cu toate acestea, Donnal nu se gândi să meargă la ea. La urma urmei, el nu era decât un tăietor de lemne. Cum putea el gândi să ajute acolo unde nu izbândiseră vracii, trubadurii şi clovnii?

A doua zi, pe când Donnal trudea din nou în pădure, auzi un alt ţipăt. Răsunase mai departe decât cel al uliului. Donnal alergă spre locul ţipătului şi găsi o vulpe micuţă prinsă într-o capcană. Se aplecă şi deschise capcana, iar vulpea fugi liberă. Pentru câteva clipe se piti sub un tufiş şi, drept mulţumire, lătră:

Inima să-i poarte
Şi nimic nu-i desparte.

- Aşa-i, încuviinţă Donnal, e adevărat. Dacă porţi inima unei, fete, şi ea pe a ta, atunci nimic nu vă desparte. Dar dacă te gândeşti la Prinţesa Inimă-de-Piatră, aceasta ar fi cu adevărat o povară.

Îşi luă rămas bun de la vulpe, şi se, despărţiră. Donnal porni spre casă, gândindu-se la vorbele animalului. Totuşi, în cele din urmă, râse de gândurile sale, căci când va putea un sărman tăietor de lemne să poarte inima unei prinţese?

În ziua următoare, Donnal rânduia lemnele tăiate, când auzi un al treilea strigăt de ajutor, gros şi furios. Nu era o rugăminte, ci o poruncă. De această dată, găsi un urs într-o groapă.

Tânărul căzu pe gânduri, întrebându-se dacă trebuia să încerce să-l scoată pe urs, când observă în jurul gâtului acestuia o zgardă cu încrustaţii aurite.

- Acesta nu-i un urs obişnuit, spuse el cu glas tare. La auzul vocii sale, ursul se ridică în două labe şi începu să se rotească încetişor.

Donnal se întinse pe burtă, pentru a-l privi mai de aproape. Era ursul dansator al regelui, nu putea fi nici o îndoială, deşi nu ştia ce putea căuta atât de departe de castel.

- Aşteaptă puţin, prietene, îi strigă el. După aceea sări în picioare şi fugi să-şi ia toporul de acasă. Doborî un copac din apropiere şi, cu un lanţ, îl târî până la groapă, îl împinse cu tulpina înăuntru şi ursul se căţără afară.

- Şi tu ai să-mi aduci mulţumiri? întrebă Donnal, apoi izbucni în râs deoarece ursul se ridică pe labele dinapoi şi făcu o plecăciune. După aceea se îndepărtă fără nici un cuvânt.

Cu toate acestea, când ajunse la marginea luminişului, ursul se întoarse, privi peste umăr şi mormăi:

Inimă de piatră plesneşte,
Pe spatele meu poposeşte.

Donnal căzu pe gânduri. Toţi trei - uliul, vulpea şi ursul – îi aduseseră mulţumirile lor. Pomeniseră numai de prinţesă. îşi aminti istoriile despre Prinţesa Inimă-de-Piatră, cum îşi petrecea ea timpul cu păsări şi animale, câtuşi de puţin cu oameni. Se întrebă dacă toate animalele erau prieteni cu ea. Şi apoi strigă în urma ursului:

- Aşteaptă, aşteaptă-mă, şi alergă după el.

Ursul se oprise la marginea pădurii, şi când

Donnal ajunse lângă el îl sui pe umerii săi şi porni mai departe. Goneau mai iute decât vântul iernii şi trecură pe lângă paznicii porţii în două clipiri din ochi. Iar când ajunseră la sala tronului, ursul deschise uşa cea enormă cu botul.

- Ce-i asta? strigă regele spre curtenii şi prietenii lui, şi când nimeni nu-i putut răspunde îl întrebă acelaşi lucru pe urs.

Auzind glasul stăpânului său, ursul se plecă adânc şi Donnal lunecă peste capul lui, pe po-dea.

- Cred că ştiu cum să o ajut pe fiica voastră, Prinţesa Inimă-de-Piatră, rosti tânărul după ce se sculă. Deşi nu sunt decât un sărman tăietor de lemne, vă pot spune ce mi s-a zis. Totul este aici în capul meu.

- Atunci va trebui să te desparţi de el, rosti regele cu o voce mânioasă, însă stăpânindu-se.

- De capul meu?

- Da, tăietorule, încuviinţă regele. Am jurat să ucid pe oricine mai rosteşte de boala prinţesei.

- Aşteptaţi, strigă Donnal. Mai întâi ascultaţi, apoi retezaţi-mi capul dacă aşa trebuie. Ceea ce vă voi spune, o să vă schimbe hotărârea.

- Nu-mi pot schimba hotărârea, aşa cum nici sărmana mea fiică nu-şi poate schimba inima, rosti regele.

Gărzile castelului înaintară cu săbiile ridicate.

- Animalele mi-au spus-o, adăugă Donnal.

- Opriţi-vă, se auzi un glas. Şi la acest cuvânt, încetă orice mişcare din sala tronului, căci glasul era al Prinţesei Inimă-de-Piatră, şi niciodată până atunci ea nu mai vorbise în chestiuni ale curţii.

Prinţesa se îndreptă către tatăl ei şi se opri lângă tron. Glasul îi era scăzut, totuşi putea fi auzit în toată sala.

- Un bărbat curajos şi frumos, călărind un urs. Dacă *aş fi putut* râde, mi s-ar fi părut caraghios. Totuşi, vrei să-i tai capul. Dacă *aş fi putut plânge*, mi s-ar fi părut trist. Dar cum nu pot face nici una, nici alta, pot cel puţin asculta. Am văzut că oamenii vorbesc mult şi nu spun nimic, în vreme ce animalele vorbesc rar şi spun multe. Cu siguranţă, un băiat care a vorbit cu fiarele are lucruri interesante de spus.

Auzind-o, Donnal înălţă fruntea. Şi văzându-i frumuseţea, o plecă la loc. Merse către ea, îngenunche şi vorbi cu ochii lăsaţi în jos. Nu îndrăznea mai mult.

- *Inimă-de-Piatră e mereu singură, iată*, şopti el ştiind de îndată că era adevărat.

Prinţesa întinse mâna şi, apucându-l de bărbie, îl sili s-o privească. Şi uitându-se în ochii ei, Donnal îşi zări propriul chip bălai reflectat în acele gemene lacuri verzi. Şi privind mai atent, i se păru că vede o încreţitură pe unda lacurilor.

- Sunt, spuse ea, *mereu* singură. Credeam că nimeni n-a văzut.

Atunci Donnal se sculă şi-i cuprinse palmele în mâna lui.

Văzând aceasta, regele sări în picioare şi poate că i-ar fi retezat capul tăietorului cu propria lui spadă, dacă regina nu i-ar fi oprit braţul.

Însă Donnal nu-l observă. O vedea numai pe prinţesă.

- Eu am văzut, spuse el. Şi cu adevărat mi se sfâşie inima să te văd însingurată. Dar nu va mai trebui să fii vreodată singură, pentru ca eu sunt aici.

- Tu? întrebă prinţesa.

Şi atunci, Donnal adăugă:

- Inima să-i poarte, şi nimic nu-l desparte.

Prinţesa clătină din cap:

- Ai cuteza să porţi o asemenea povară?

- Dacă ar fi inima ta, chiar şi din piatră făcută, aş purta-o cu drag, răspunse Donnal. Şi ar fi chiar o sarcină uşoară pentru o spinare dreaptă şi puternică precum a mea.

Atunci prinţesa veni chiar lângă tăietor, şi el vorbi doar pentru ea. Din toată sala tronului, doar ea îi auzi ultimele cuvinte.

- Inimă-de-Piatră plesneşte, pe spatele meu poposeşte, zise el.

Iar când termină, se auzi un pocnet puternic, de parcă însăşi lumea s-ar fi spart în două. Apoi prinţesa suspină. Lacrimi îi curseră pe obraji şi peste buzele care zâmbeau, dar ea nu şi le şterse. Se întoarse către părinţii ei şi strigă:

- Mamă, tată! Pot râde. Pot plânge. Pot iubi.

Se răsuci spre Donnal.

- Şi mă voi mărita cu alesul meu.

Îi cuprinse palmele lui puternice în mâinile ei micuţe şi le alipi, parcă pentru o rugăciune.

- Să te măriţi cu el? exclamă regina. Dar este un tăietor de lemne. Şi apoi, e diform.

Toţi curtenii priviră, şi aşa era. Cum de nu văzuseră până atunci? Chipul lui Donnal era tot minunat, însă mândra lui spinare era acum îndoită. între umeri se ridica o cocoaşă aidoma unui bolovan.

- Se va mărita cu acest bărbat, şi cu nimeni altul, vorbi atunci regele, căci în timp ce toţi ceilalţi o priviseră pe prinţesă, el singur rămăsese cu ochii asupra lui Donnal. Ştia ce anume gârbovea umerii tânărului. El este un bărbat curajos şi milostiv, urmă regele, care cunoştea diferenţa dintre sfat şi acţiune. El va purta cu uşurinţă poverile regatului pe spinarea aceea cocoşată, sunt sigur.

Astfel că cei doi se căsătoriră, şi domniră după moartea regelui. Prinţesei i se duse vestea pentru râsul şi pentru lacrimile ei, gata oricând să le dăruiască oricui le-ar fi cerut. Regele Donnal Ghebosul nu fu nicicând amărât de cocoaşa lui, căi singurele oglinzi pe care le căuta erau ochii prinţesei. Iar când aceştia îi spuneau că el era drept şi cinstit, ştia că nu-l minţeau. Şi se mai spunea, de toţi supuşii din regat, că pe cât era de iubită Regina Inimă-de-Piatră, Regele Donnal era şi mai iubit, pentru că el avea nu o inimă, ci două: pe una o purta ascunsă în piept, însă pe cealaltă o purta sus între umeri, acolo unde putea fi văzută şi atinsă până şi de cel mai umil supus al său.

- Asta simt şi eu, rosti fata când visul se termină. Că port inima ta, şi nu mi se pare o povară grea.

Dar tânărul se adresă Ţesătoarei Viselor.

- A fost o poveste frumoasă. Foarte potrivită pentru noi.

- Poveste? întrebă bătrâna, terminând ţesătura şi întinzând-o. N-a fost o poveste, ci un vis ţesut, ia-l. Pentru noua voastră viaţă. Aveţi grijă de el.

Tânărul o opri cu blândeţe.

- Nu trebuie să-l luăm, Ţesătoarea Viselor. Îl avem deja şi avem grijă de el - aici. Îşi atinse pieptul cu mâna.

Fata, dându-şi seama că bătrâna nu-i putea vedea gestul, adăugă:

- Aici în inimile noastre.

Parcă dorind să-şi scuze greşeala, dar şi pentru că avea sufletul bun, băiatul spuse:

- Ajută-ne să ne sărbătorim norocul, Ţesătoarea Viselor. Scotoci în buzunar: iată, mai am un ban. Face parte din dota căsătoriei. Am dori să-ţi ţeşi şi ţie o poveste.

- Da, da, te rugăm, încuviinţă fata, încântată de vorbele lui.

- Să ţes pentru mine? Bătrâna părea uluită. Ani de zile am stat la colţuri de stradă, ţesând vise pentru un bănuţ. Totuşi până acum nimeni nu mi-a mai spus aşa ceva. Să ţes pentru mine?

- Oricum, n-ai fost niciodată ispitită s-o faci vreodată? întrebă fata.

- Ispitită?

Ţesătoarea Viselor înclină capul într-o parte, gândindu-se.

- Poate că dacă aş fi văzut, aş fi putut fi ispitită, însă ochiul şi urechea sunt ascultători diferiţi. Deci nu era nevoie să ţes un vis pentru mine. Şi-apoi..., şi râse scurt. Şi-apoi, n-aş fi câştigat nici un bănuţ.

Râseră împreună cu ea. Tânărul luă mâna Ţesătoarei Viselor şi-i puse uşor moneda în palmă, închizându-i degetele.

- Atunci, iată bănuţul pentru visul tău.

Ţesătoarea Viselor zâmbi; un zâmbet larg ce-i despică faţa arămie în jumătăţi inegale.

- Atunci priviţi voi pentru mine. Fiţi voi ochii mei pentru ţesătură. Eu voi asculta singură povestea.

Şi aceasta a fost povestea pe care am ţesut-o.

Copilul vasului

A fost odată un olar posac, care trăia singur şi-şi câştiga existenţa modelând lutul în căni, vase şi urne. Obiectele ieşite din mâinile lui erau colorate în nuanţele pământului, iar pe ele erau pictate tot felul de fiinţe, cu excepţia oamenilor.

- Niciodată n-a existat un om care să-mi placă într-atât încât să-mi împart cu el casa şi traiul, spunea bătrânul cel morocănos.

Dar într-o bună zi, când olarul care era cu-noscut în tot ţinutul atât pentru limba lui ascuţită cât şi pentru vasele lui, şi care era atât de bătrân încât până şi moartea ar fi venit ca un prieten, se aşeză la masă şi pe o urmă mare desenă un copil.

Desenul era fără greşeală, şi atunci olarul îl pictă cu culori din pământ: cărămiziu pentru trup şi albastru cobalt pentru ochi. Chiar şi pentru ochiul neiertător ai olarului, imaginea de pe vas era perfectă.

Aşa încât aşeză vasul în cuptor, zidi uşa cu cărămizi şi aprinse focul.

Flăcările arseră încetişor. Iar înăuntrul cuptorului, vopselele se rumeniră şi-şi căpătară nuanţele cuvenite.

Trecu o zi întreagă şi o noapte până arseră focurile. Şi încă o zi şi o noapte până se răci cuptorul. Şi abia după încă o zi şi o noapte, bătrânul olar îndrăzni să desfacă zidul din uşa cuptorului. Căci copilul de pe vas era cel mai măiastru lucru făurit de el, de asta era sigur.

În cele din urmă nu mai putu răbda. Scoase cărămizile din uşă, şi luă urna din cuptor.

Încetişor, o pipăi de jur împrejur. Era netedă şi mai era caldă încă. O aşeză jos şi o ocoli, încuviinţând din cap la răstimpuri.

Copilul de pe vas era atât de perfect, încât i se părea că-l urmăreşte cu ochii său azurii. Pielea lui avea culoarea alb-gălbui, iar fiecare fir de păr de pe cap părea din aur bătut.

Olarul se ghemui pe vine înaintea urnei, cercetând cu atenţie imaginea, căutându-i fisurile şi greşelile, dar nu văzu niciuna. Suspină înaintea frumuseţii copilului, şi se gândi: „iată unul care mi-ar fi putut plăcea”. Iar când oftatul îi părăsi buzele, poposi de-a dreptul pe buzele desenului.

Atunci copilul de pe vas gemu şi coborî de pe urnă.

Bătrânul se sperie atât de tare, încât căzu pe spate în ţărână.

După o vreme însă, olarul văzu că copilul îl aştepta să vorbească. Aşa încât, se sculă şi zise cu un ton răstit:

- Ei bine, vino-ncoace. Vreau să te privesc.

Copilul alergă spre el, şi, ignorându-i tonul, îl cuprinse cu braţele de mijloc şi şopti cu glas dulce:

- Tată.

Cuvântul acesta îl surprinse într-atât de bătrân, încât rămase amuţit pentru prima dată în viaţa lui. Şi deoarece nu putu găsi vorbele cu care să-l alunge pe copil, acesta rămase. Totuşi după o zi, când găsi vorbele, olarul ştiu că nu le putea rosti, deoarece perfecţiunea copilului îl vrăjise.

în vreme ce olarul lucra sau mânca sau dor-mea, copilul stătea lângă el, răspunzând atunci când i se vorbea, dar altfel nemişcat. La urma urmei, fusese pictat pe un vas, nu era un copil adevărat. Nu-l ajuta pe olar în munca lui, ci se mulţumea să privească. Când în prăvălia bătrânului intrau cumpărători, copilul se întorcea pe urnă şi nu se clintea. Numai olarul ştia că era viu.

Într-o zi, în prăvălia olarului veniră câţiva oameni faimoşi. El le arătă atelierul, fără chef, atingând rând pe rând un vas, apoi un altul. Le răspunse cu un glas răguşit şi rece. însă ei îi cunoşteau firea şi nu se supărară.

În cele din urmă, ajunseră la urnă.

Bătrânul se opri înaintea ei şi oftă. Era ceva atât de neobişnuit pentru el, încât oamenii îl priviră surprinşi. Totuşi olarul nu-şi dădu seama. Mai rămase aşa câteva clipe, apoi rosti:

- Acesta e Copilul Vasului. Este capodopera mea. Nicicând nu voi făuri ceva mai măiastru.

Se îndepărtă, şi o femeie rosti înapoia lui:

- E *cu adevărat* minunat. Dar întorcându-se către tovarăşii ei, adăugă în şoaptă: însă pentru mine este prea perfect.

Un bărbat care o însoţea încuviinţă.

- Îi lipseşte ceva, adăugă el.

Femeia se gândi o clipă.

- N-are inimă, zise ea. Asta este.

- N-are suflel o completă bărbatul.

Aprobară amândoi din capete şi plecară de lângă urnă. Femeia alese câteva cupe şi vase, şi, după ce le plăti, plecă însoţită de ceilalţi.

De cum ieşiră din atelier, copilul coborî de pe vas.

- Tată, întrebă el, ce este o inimă?

- O parte a trupului extrem de supraapreciată, mormăi bătrânul. Reveni să lucreze lutul de pe roata lui.

„Atunci”, se gândi copilul, „e mai bine că n-o am”. Privi cum lutul mai întâi se înalţă, apoi se lărgi între palmele cunoscătoare

ale olarului. Şovăi înaite de-a pune următoarea întrebare, dar în cele din urmă curiozitatea învinse.

- Şi ce este un suflet, tată? întrebă el. De ce mi-ai pictat şi mie unul, când m-ai făcut?

Olarul îl privi surprins.

- Să-ţi pictez un suflet? Nimeni nu poate picta un suflet.

Dezamăgirea copilului fu atât de mare, încât olarul adăugă:

- Trupul unui om este aidoma unui vas; nu poţi ştii ce se găseşte înăuntrul lui. Numai atunci când vasul e vărsat, îi vedem conţinutul. Numai atunci când un om făptuieşte ceva, ştim ce fel de suflet are.

Copilul păru mulţumit de explicaţie, şi olarul reveni la munca lui. însă în următoarele săptămâni, copilul îl încurcă într-una. Atunci când olarul modela lutul, copilul încercă să-i aducă apă pentru a ţine lutul umed. Dar vărsă apa şi olarul îl împinse într-o parte.

Când olarul duse vasele la cuptor, copilul încercă să ducă şi el câteva. însă le scăpă din mâini şi multe se stricară. Olarul începu să strige furios, apoi îşi muşcă limba şi tăcu.

Când olarul merse să aprindă cuptorul, copi-lul încercă să aţâţe flăcările. Dar stinse focul.

În cele din urmă, bătrânul strigă:

- Fiinţă fără de inimă! Lasă-mă să-mi fac meseria. Este tot ce am. Cum vrei să-mi duc trupul şi sufletul, dacă mă necăjeşti într-una?

La auzul acestor cuvinte, copilul se aşeză în ţărână, îşi acoperi faţa cu palmele şi începu să plângă. Trupul său gingaş se zguduia de sus-pine într-atât încât olarul se temu că avea să se frângă în două. Inima lui cea aspră se înmuie, şi apropiindu-se de copil, vorbi:

- Haide, copile. N-am vrut să strig chiar aşa.

Ce te-a supărat?

- Oh, tată, ridică ochii copilul, ştiu că n-am inimă. Dar nu este decât o parte a trupului ex-trem de supraapreciată. încercam însă să-ţi arăt cum îmi cresc un suflet.

Bătrânul rămase surprins, apoi, amintindu-şi discuţia lor avută cu săptămâni în urmă, îl mân-gâie pe frunte şi spuse:

- Sărmanul meu, nimeni nu-şi poate creşte un suflet. El este acolo de la naştere.

Olarul voise să-l împace, dar copilul începu să plângă şi mai amarnic. Lacrimile îi ţâşneau din ochi, prelingându-se pe obraji aidoma unui lac azuriu.

- Atunci eu nu voi avea niciodată un suflet, icni el. Căci eu n-am fost născut, ci făcut.

Văzându-l cât suferea, bătrânul trase adânc aer în piept. Iar când îi dădu drumul, spuse:

- Copile, tot aşa cum te-am făcut, acum îţi voi promite ceva. Când voi muri, tu vei avea sufletul *meu*, căci atunci nu voi mai avea nevoie de el.

- Oh, atunci voi fi cu adevărat fericit, strigă copilul apucându-l recunoscător de mână. Nu văzu fiorul de durere care străbătuse chipul bă-trânului. Dar când înălţă ochii spre el şi zâmbi, bătrânul îi răspunse, surâzând.

Chiar în noaptea aceea, sub ochii atenţi ai copilului, olarul îşi scrise testamentul. Nu era decât o simplă foaie de hârtie, dar îi luă mult timp, deoarece nu era obişnuit să mânuiască cuvintele. Totuşi, pe când vorbea, se simţea ciudat de uşurat. Iar copilul îi zâmbea într-una. în cele din urmă, după multe ştersături, termină. Olarul citi după-aceea testamentul cu glas tare.

- Este bine, zise copilul. Crezi că va trebui să aştept mult pentru sufletul meu?

Bătrânul râse.

- Nu, copile.

Apoi se culcă şi adormi, obosit după munca din noaptea aceea. însă fusese atât de preocupat de scriş, încât uită să pună lemne pe foc şi în toiul nopţii flăcările se stinseră.

Dimineaţa, atelierul era rece ca gheaţa, şi tot aşa era şi bătrânul. Nu se mai trezi, şi fără el, copilul nu putea coborî de pe vas.

Mai târziu în decursul zilei, când sosiră primii clienţi, aceştia îl găsiră pe bătrân. Iar sub degetele sale înţepenite se afla o bucată de hârtie pe care scria:

Când voi muri, puneţi-mi trupul în cuptor şi aprindeţi focul. Iar când din mine nu va mai rămâne decât cenuşa, puneji cenuşa aceea înăuntrul vasului cu copil. Pentru ca să fie totuna, trup şi suflet, cu lutul pe care l-am modelat.

Şi se făcu aşa după cum dorise olarul. Iar când deschiseră cuptorul, oamenii aşezară cenuşa în urna rece ca gheaţa.

La atingerea cenuşii fierbinţi, vasul se crăpă; o crăpătură apăru peste pieptul copilului, şi două fisuri mici sub ochii lui.

- Ce păcat, îşi spuseră oamenii când văzură. Trebuia să fi aşteptat până se răcea cenuşa.

Cu toate acestea, vasul era atât de frumos, iar bătrânul olar atât de renumit, în urna fu dusă deîndată într-un muzeu. Mulţi oameni veneau s-o privească.

Unul dintre aceştia a fost femeia care văzuse vasul cu mult timp în urmă, în atelierul olarului.

- Ia priviţi, vorbi ea spre tovarăşii ei. E urna pe care bătrânul o considera capodopera lui. Este *cu adevărat* minunată. Ba chiar îmi place mai mult acum cu crăpăturile acelea.

- Da, încuviinţă unul dintre cei din preajmă, înainte era prea perfectă.

- Acum copilul are cu adevărat personalitate, spuse femeia. Are... o inimă.

- Aşa e, adăugă acelaşi băiat, are suflet.

Şi vorbeau atât de tare încât toţi cei din jurul lor îi auziră. Istoria discuţiei lor fu scrisă şi repetată în tot ţinutul, şi toţi cei care treceau pe lângă vas se opreau şi şopteau, ca într-un ritual:

- Priviţi Copilul Vasului. Ce inimă are. Ce suflet are.

- Ah, suspină Ţesătoarea Viselor când ter-mină povestea.

Se simţea extrem de uşurată terminând, atât ţesutul, cât şi povestitul. îşi lăsă mâinile pe lângă trup şi se gândi la olarul din poveste, la artistul care doar el ştia cu adevărat când făcuse capodopera vieţii sale, şi cum îşi pusese în ea atât inima cât şi sufletul. Căci oare ce însemna arta, se gândi ea, decât a-ţi dezvălui inima şi sufletul.

- Vă mulţumesc, tineri prieteni, vorbi ea către băiatul şi fata care aşteptaseră, ţinându-se de mâini, să termine. Acum pot pleca acasă să mă culc.

Încheie ţesătura şi le-o întinse.

- Nu vreţi s-o luaţi? îi întrebă.

- Dar era visul tău, şovăi băiatul.

Fata însă era mai deschisă.

- Nu-i nimic pe ea, Ţesătoarea Viselor. Nici pe ea... nici pe alta.

- Nimic? Ce vrei să spui? îi tremură glasul.

- Fire de mai multe culori, răspunse fata. Ţesute strâns, e adevărat, dar fără un desen, sau un model.

- Nici un desen? Nu se distinge nimic? N-a existat niciodată nici o imagine? şopti bătrâna.
- Când ai spus povestea, rosti băiatul, min-tea şi inima mea au fost pline de imagini.
- Dar pe ţesătură?
- De fapt nu ştiu, recunoscu fata. Vocea ta a tors atât de bine povestea, încât altceva nu mai ştiu.
- Aha, făcu Ţesătoarea Viselor. Tăcu o clipă, apoi vorbi, mai degrabă pentru sine: Deci de asta nimeni nu-şi ia visul.
- Noi îl vom lua, dacă asta te va face fericită, o asigură băiatul.

Ţesătoarea Viselor lăsă deoparte gherghelful şi firele.

- Nu contează, zise ea. Acum pricep. Memoria este fiica urechii şi a ochiului. Ştiu că veţi lua visul cu voi, în memoria voastră, şi va dăinui cu mult mai mult decât ţesătura.

O ajutară să-şi pună desaga în spate.

- Cum mult mai mult, repetară ei.

După aceea priviră cum Ţesătoarea Viselor păşea pe uliţele întortocheate spre casa ei.

Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu